Камуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

Пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 47 (5167)
ЛЮТЫ
18
ПАНЯДЗЕЛАК
1935 г.
год выдання XVI

ПАВЕДАМЛЕННЕ АБ 3-м УСЕБЕЛАРУСКІМ З'ЕЗДЗЕ РАБСЕЛЬКОРАЎ

Адкрыццё 3-га ўсебеларускага з'езда рабселькораў адбудзецца 25 лютага 1935 года ў г. Менску роўна ў 6 гадз. вечара ў памяшканні Дзяржаўнага яўрэйскага тэатра (Валадарская, дом № 7).

Рэгістрацыя і выдача мандатаў дэлегатам будзе праводзіцца з 24 лютага 12 гадз. дня да 25 лютага 6 гадз. вечара ў Доме калгасніка (Пляц Волі, 2-гі паверх, у агульнай зале).

Дэлегаты, прыбываючыя на з'езд па чыгунцы за сродкамі п... расоўвання і іншых пытаннях павінны звярачацца да ўпаўнаважаных оргкамісіі, якія будуць дзяжурыць на станцыі Менск з 4 га... дзін дня 24 лютага да 8 гадзін вечара 25 лютага.

ОРГКАМІСІЯ.

ПАСТАНОВЫ ДРУГОГА УСЕСАЮЗНАГА З'ЕЗДА КАЛГАСНІКАЎ-УДАРНІКАЎ

I.

1. Адобрыць прадстаўлены камісіяй з'езда «Прыкладны статут сельскагаспадарчай арцелі».

2. Лічыць неабходным, каб Соўнаркомы Саюзных і аўтаномных рэспублік, а таксама выканкомы нацыянальных абласцей неадкладна пераклалі «Прыкладны статут сельскагаспадарчай арцелі» на родную мову і распаўсюдзілі сярод калгаснікаў.

3. Прапанаваць усім сельскагаспадарчым арцелям у трохмесячны тэрмін на аснове «Прыкладнага статута сельскагаспадарчай арцелі»:

а) выпрацаваць статут сваёй арцелі;

б) абмеркаваць і зацвердзіць яго на агульным сходзе членаў арцелі з прысутнасцю не менш двух трэціх членаў;

в) зарэгістраваць статут арцелі ў раённым выканаўчым камітэце советаў.

II.

Прасіць Цэнтральны Камітэт партыі і Совет Народных Камісараў Саюза ССР арганізаваць у 1937 годзе ў Маскве ўсесаюзную сельскагаспадарчую выстаўку, з тым, каб у далейшым тэрыторыю, памяшканні і абсталяванне гэтай выстаўкі выкарыстаць для пабудовы Усесаюзнага дома калгасаў. (БЕЛТА).

ДРУГІ УСЕСАЮЗНЫ З'ЕЗД КАЛГАСНІКАЎ-УДАРНІКАЎ

Заключнае пасяджэнне

Ранішняе пасяджэнне другога Ўсесаюзнага з'езда калгаснікаў-ударнікаў 17-га лютага адкрывае **тав. Федотава.** Прадаўжаюцца спрэчкі па дакладу таварыша **Якаўлева** аб прыкладным статуце сельскагаспадарчай арцелі.

Выступае таварыш **Барбашоў**—брыгадзір калгаса «Гігант», Красна-Холмскага раёна, Калінінскай вобласці.

Затым слова прадастаўляецца **тав. Быжэнаву**—загадчыку жывёлагадоўчай фермы калгаса імя Леніна (Удмурцкая вобласць).

— Наш з'езд,—заяўляе ён, — з'яўляецца гістарычным. Гэта—з'езд пераможцаў. Аб гэтых перамогах гаварылі выступаўшыя дэлегаты.

Нельга не спыніцца на такім важным моманце, як нацыянальнае будаўніцтва. Пры царызме удмурты жылі на становішчы рабоў. Ім забаранялася гаварыць на сваёй мове. На пяцьсот тысяч насель...

...статут сельскагаспадарчай арцелі» на родную мову і распаўсюдзілі сярод калгаснікаў».

Прапанаваць усім сельскагаспадарчым арцелям у трохмесячны тэрмін на аснове «Прыкладнага статута сельскагаспадарчай арцелі»:

а) выпрацаваць статут сваёй арцелі;

б) абмеркаваць і зацвердзіць яго на агульным сходзе членаў арцелі з прысутнасцю не менш двух трэцей членаў;

в) зарэгістраваць статут арцелі ў раённым выканаўчым камітэце советаў».

Хто за прыняцце гэтых прапаноў, прашу падняць руку. Прашу апусціць. Хто супроць — прашу падняць руку. Такавых няма. Хто ўстрымаўся? Такавых няма. Прынята **аднагалосна (Бурныя апладысменты).**

Стаўлю на галасаванне апошнюю прапанову камісіі з'езда.

«Прасіць Цэнтральны Камітэт ...

ПРЫКЛАДНЫ СТАТУТ СЕЛЬСКА-ГАСПАДАРЧАЙ АРЦЕЛІ

ПРЫНЯТЫ 2-м УСЕСАЮЗНЫМ З'ЕЗДАМ КАЛГАСНІКАЎ-УДАРНІКАЎ І ЗАЦВЕРДЖАНЫ СОВЕТАМ НАРОДНЫХ КАМІСАРАЎ СССР І ЦЭНТРАЛЬНЫМ КАМІТЭТАМ ВКП(б) 17 ЛЮТАГА 1935 г.

I. Мэты і задачы

1. Працоўныя сяляне сяла (станіцы, вёскі, хутара, кішлака, аўла) . . . . раёна . . . . добраахвотна аб'ядноўваюцца ў сельска-гаспадарчую арцель, каб агульнымі сродкамі вытворчасці і агульнай арганізаванай працай пабудаваць калектыўную, гэта значыць — грамадскую гаспадарку, забяспечыць поўную перамогу над кулаком, над усімі эксплаататарамі і ворагамі працоўных, забяспечыць поўную перамогу над галечай і цемнатой, над адсталасцю дробнай аднаасобнай гаспадаркі, стварыць высокую прадукцыйнасць працы і забяспечыць такім чынам лепшае жыццё калгаснікаў.

Калгасны шлях, шлях соцыялізма—ёсць адзіна правільны шлях для працоўных сялян. Члены арцелі абавязваюцца ўмацоўваць сваю арцель, працаваць чэсна, дзяліць калгасныя даходы па працы, ахоўваць грамадскую ўласнасць, берагчы калгаснае дабро, берагчы трактары і машыны, установіць добры догляд каня, выконваць заданні сваёй рабоча-сялянскай дзяржавы, і такім чынам, зрабіць свой калгас большэвіцкім, а ўсіх калгаснікаў заможнымі.

II. Аб зямлі

2. Усе межы, падзяляўшыя раней зямельныя надзелы членаў арцелі знішчаюцца, і ўсе палявыя надзелы ператвараюцца ў адзіны зямельны масіў, які знаходзіцца ў калектыўным карыстанні арцелі.

Зямля, займаемая арцеллю (як і ўсякая іншая зямля ў СССР), ёсць агульнанародная дзяржаўная ўласнасць. Яна, згодна законам рабоча-сялянскай дзяржавы, замацоўваецца за арцеллю ў бестэрміновае карыстанне, г. зн. навечна, і не падлягае ні куплі - продажу, ні здачы арцеллю ў арэнду.

Кожнай арцелі выдаецца раённым выканаўчым камітэтам советаў дзяржаўны акт на бестэрміновае карыстанне зямлёй, у якім устанаўляюцца размеры і дакладныя граніцы зямлі, якая знаходзіцца ў карыстанні арцелі, прычым скарачэнне гэтых зямель не дапускаецца, а дапускаецца толькі іх павялічэнне—або за кошт вольных зямель дзяржаўнага фонда, або за кошт лішніх зямель, зай...

Размеры прысядзібнай зямлі, якая знаходзіцца ў асабістым карыстанні калгаснага двара (не лічачы зямлі пад жылдёвымі пабудовамі), могуць хістацца ад адной чвэрці гектара да паловы гектара, а ў асобных раёнах—да 1 гектара ў залежнасці ад абласных і раённых умоў, устанаўляемых наркамземамі саюзных рэспублік на аснове ўказанняў Наркамзема Саюза ССР.

3. Адзіны зямельны масіў арцелі ні ў якім выпадку не павінен змяншацца. Надзяленне выбыўшых членаў арцелі зямлёй за кошт зямельнай плошчы арцелі забараняецца. Выбываючыя з арцелі могуць атрымліваць зямлю толькі з вольных зямель дзяржаўнага зямельнага фонда.

Землі арцелі разбіваюцца на палі ў адпаведнасці з зацверджаным севазваротам. У палях севазвароту да кожнай паляводчай брыгады прымацоўваецца пастаянны уча...

IV. Дзейнасць арцелі і яе праўленне

6. Арцель абавязваецца весці сваю калектыўную гаспадарку па плану, дакладна захоўваючы ўстаноўленыя органамі рабоча-сялянскага ўрада планы сельска-гаспадарчай вытворчасці і абавязацельствы арцелі перад дзяржаваю.

Арцель прымае к дакладнаму выкананню: планы сяўбы, ворыва папараў, міжраднай апрацоўкі, уборкі, малацьбы і зяблівага ворыва, складаемыя з улікам становішча і асаблівасцей калгасаў, а таксама дзяржаўны план развіцця жывёлагадоўлі.

Праўленне і ўсе члены арцелі абавязуюцца:

а) павышаць ураджайнасць калгасных палёў шляхам увядзення і захавання правільнага севазвароту, глыбокага ворыва, знішчэння пустазелля, расшырэння і добрай апрацоўкі папару і зябліва, своечасовай і стараннай міжраднай апрацоўкі тэхнічных культур, своечасовых акучак бавоўны, унясення ў зямлю гною як з жывёлагадоўчых таварных ферм, так і з калгасных двароў, унясення мінеральных угнаенняў, барацьбы з сельска-гаспадарчымі шкоднікамі, своечасовай і ўважлівай уборкі без страт, аховы і ачысткі абвадняльных пабудаванняў, аховы лясоў, насаджэння полеахоўных лясных палос, найстражэйшага захавання ўстаноўленых мясцовымі зямельнымі органамі агратэхнічных правіл;

б) адбіраць для пасеву лепшае насенне, ачышчаць яго ад усякага смецця, беражліва захоўваць ад раскрадвання і псавання, захоўваць яго ў чыстых праветрываемых памяшканнях, пашыраць гатунковыя пасевы;

в) расшыраць пасеўную плошчу шляхам скарыстання ўсёй знаходзячайся ў распараджэнні арцелі зямлі, паляпшэння і апрацоўкі бросавых зямель, пад'ёму цаліны і праводзення ўнутрыкалгаснага землеўпарадкавання;

г) поўнасцю скарыстаць на грамадскіх пачатках усю наяўную цяглавую сілу, увесь інвентар, сельска-гаспадарчыя прылады, насенне і іншыя сродкі вытворчасці, належачыя арцелі і фоўна—ўсе трактары, рухавікі, малатарні, камбайны і іншыя машыны, прадастаўляемыя рабоча-сялянскай дзяржавай праз МТС у дапамогу калгасам, паставіць правільны догляд за аграмаджаным жывым і мёртвым інвентаром, дабіваючыся таго, каб у калектыўнай гаспадарцы жывёла і інвентар былі ў добрым стане;

д) арганізоўваць жывёлагадоўчыя фермы, а там, дзе ёсць магчымасць, таксама конегадоўчыя фермы, павялічваць пагалоўе і паляпшаць пароду і прадукцыйнасць жывёлы на фермах, аказваць сваім членам, чэсна працуючым у арцельнай вытворчасці, дапамогу ў абзавядзенні каровай і дробнай жывёлай, абслугоўваць племяннымі палепшанымі вытворнікамі не толькі жывёлу фермы, але і жывёлу, якая знаходзіцца ў асабістым карыстанні членаў арцелі, захоўваць устаноўленыя зоатэхнічныя і ветэрынарныя правілы;

е) расшыраць вытворчасць кармоў, паляпшаць лугі і пасбішчы, аказваць дапамогу членам арцелі, добрасумленна працуючым у грамадскай вытворчасці, забяспечваючы ім, дзе гэта магчыма, карыстанне калгаснымі пасбішчамі, таксама, па магчымасці, выдаючы кармы ў лік працадзён для жывёлы, якая знаходзіцца ў іх асабістым карыстанні;

ж) развіваць усе астатнія галіны сельскагаспадарчай вытворчасці, прыстасоўна да прыродных умоў месца і, саматужныя промыслы, адпаведна з умовамі раёна, берагчы і ачышчаць наяўныя пруды, будаваць новыя і заводзіць іх рыбную гаспадарку.

з) арганізаваць будаўніцтва на грамадскіх пачатках гаспадарчых і грамадскіх пабудоў;

і) павышаць працоўную кваліфікацыю членаў арцелі, садзейнічаць калгаснікам у справе падрыхтоўкі з іх брыгадзіраў, трактарыстаў, камбайнераў, шофераў, ветэрынарных фельчараў і санітараў, конюхаў, свінароў, скотнікаў, чабаноў, пастухоў, работнікаў хат-лабараторый;

к) узнімаць культурны ўзровень членаў арцелі, укараняць газеты, кнігі, радыё, кіно, ствараць клубы, бібліятэкі і чытальні, абзаводзіцца лазнямі, парыкмахерскімі, абсталёўваць светлыя і чыстыя станы ў полі, прыводзіць у парадак вясковыя вуліцы, абсаджваць іх рознымі, асабліва пладовымі дрэвамі, садзейнічаць калгаснікам у паляпшэнні і ўпрыгожанні жылля;

л) уцягваць жанчын у калгасную вытворчасць і грамадскае жыццё арцелі, вылучаючы здольных і вопытных калгасніц на кіруючую работу, разгружаючы іх па магчымасці ад хатніх работ шляхам стварэння яслей, дзіцячых пляцовак і так далей.

V. Аб членстве

...Сацыялістычная рэвалюцыя адкрыла шырокую дарогу для удмуртаў. У гарадах уводзіцца дзесяцігадовае навучанне. Удмурты ператварыліся са спажывальнікаў у вытворцаў. Сельская гаспадарка атрымала машыны. Вобласць ператворана ў аўтаномную совецкую сацыялістычную рэспубліку.

Горача сустракае з'езд увайшоўшую ў залу дэлегацыю саюза совецкіх пісьменнікаў у складзе: А. Безыменскага, В. С. Іванава, В. Інбер, Л. Сейфулінай і Б. Лавіна. Ад імя совецкіх пісьменнікаў вітае калгаснікаў-ударнікаў тав. Безыменскі.

Тав. Якаўлеў паведамляе, што ўнесена прапанова аб спыненні спрэчак па дакладу аб прыкладным статуце сельскагаспадарчай арцелі. Прапанова прымаецца аднагалосна. З дакладам аб рабоце камісіі, выбранай з'ездам для разгляду праекта статута, выступае тав. Чэрноў.

З'езд сустракае яго з'яўленне на трыбуне працяглымі апладысментамі.

Па заканчэнні заключнага слова дакладчыка Наркамзема СССР таварыша Чэрнова аб рабоце выбранай з'ездам камісіі па «Прыкладнаму статуту сельскагаспадарчай арцелі» старшынствуючы тав. Якаўлеў ставіць на галасаванне прапановы камісіі.

ЯКАЎЛЕЎ. Таварышы, прыступаем к галасаванню.

Хто за тое, каб адобрыць прадстаўлены камісіяй з'езда «Прыкладны статут сельскагаспадарчай арцелі». Прашу падняць руку. Прашу апусціць. Хто супроць? Такіх няма. Хто ўстрымаўся? Такіх няма. «Прыкладны статут сельскагаспадарчай арцелі» прыняты аднагалосна другім усесаюзным з'ездам калгаснікаў - ударнікаў. **(Бурныя апладысменты, авацыя).**

Стаўлю на галасаванне наступныя прапановы камісіі з'езда: «Лічыць неабходным, каб соўнаркомы саюзных і аўтаномных рэспублік, а таксама выканаўчыя камітэты нацыянальных абласцей неадкладна пераклалі «Прыкладны ... 1937 г. у Маскве ўсесаюзную сельскагаспадарчую выстаўку з тым, каб у далейшым тэрыторыю, памяшканні і абсталяванне гэтай выстаўкі скарыстаць для пабудовы ўсесаюзнага дома калгасаў». **(Бурныя апладысменты).**

Галасую гэту прапанову. Хто за яе? Прашу падняць руку. Прашу апусціць. Хто супроць? Такіх няма. Хто ўстрымаўся? Такіх няма. Прапанова прынята аднагалосна **(Бурныя апладысменты).**

ЯКАЎЛЕЎ (Старшынствуючы). Таварышы, работа нашага другога ўсесаюзнага з'езда калгаснікаў - ударнікаў падышла к канцу. Усе мы можам сказаць, што наш з'езд з дапамогай і пад кіраўніцтвам таварыша **Сталіна** выпрацаваў сапраўдны статут калгаснага жыцця — сталінскі статут калгаснага жыцця **Бурныя апладысменты, авацыя. У зале крыкі: «Ура таварышу Сталіну!»).**

— Жадаем вам новых поспехаў у справе правядзення сяўбы і ўборкі, у справе ажыццяўлення лозунга таварыша Сталіна — зрабіць усе калгасы бальшавіцкімі і ўсіх калгаснікаў заможнымі **(Бурныя апладысменты, авацыя).**

— Жадаем вам і ў далейшым не ўступаць заваяванага вамі чэснай працай свайго месца ў радзе першых і перадавых калгасаў нашай краіны **(Бурныя апладысменты, авацыя).**

Жадаем вам не толькі ісці самім уперадзе другіх, але і падцягваць адстаючых калгасы да свайго ўзроўню. **(Бурныя апладысменты, авацыя).**

Абвяшчаю другі ўсесаюзны з'езд калгаснікаў - ударнікаў закрытым. **(Бурныя апладысменты).**

Няхай жыве вялікі кіраўнік нашага калгаснага з'езда, наш родны, наш любімы таварыш **Сталін,** ура! **(Бурныя, гарачыя апладысменты. Грамагласнае «ура» перакатваецца па зале. Воклічы «Няхай жыве таварыш Сталін!» напаўняюць вялізарную залу. З'езд доўга незмаўкаючымі апладысментамі, стоячы, вітае таварыша Сталіна. Дэлегаты з'езда пяюць «Інтэрнацыянал».**

ЦК ВКП(б) з жалем паведамляе аб смерці старога большэвіка, віднейшага дзеяча літоўскага рэвалюцыйнага руху, члена Выканаўчага Камітэта Комуністычнага Інтэрнацыянала

тав. ВІКЕНЦІЯ СЯМЁНАВІЧА МІЦКЕВІЧА-КАПСУКАСА

ЦК ВКП(б).

...ніякая церазпалосіца пры гэтым не дапускалася.

3 аграмаджаных зямельных угоддзяў выдзяляецца ў асабістае карыстанне кожнага калгаснага двара па невялікаму участку ў выглядзе прысядзібнай зямлі (агарод, сад).

III. Аб сродках вытворчасці

4. Аграмаджваюцца: уся рабочая жывёла, сельскагаспадарчы інвентар (плуг, сеялка, барана, малатарня, касілка), насенныя запасы, кармавыя сродкі ў размерах, неабходных для ўтрымання аграмаджанай жывёлы, гаспадарчыя пабудовы, неабходныя для вядзення арцельнай гаспадаркі і ўсе прадпрыемствы па перапрацоўцы прадуктаў сельскай гаспадаркі.

Не аграмаджваюцца і астаюцца ў асабістым карыстанні калгаснага двара: жылёвыя пабудовы, яго асабістая жывёла і птушка, гаспадарчыя пабудовы, неабходныя для ўтрымання жывёлы, што знаходзіцца ў асабістым карыстанні калгаснага двара.

Пры аграмаджанні сельскагаспадарчага інвентара астаўляецца ў асабістым карыстанні членаў арцелі дробны сельскагаспадарчы інвентар, патрэбны для работ на прысядзібнай зямлі.

3 аграмаджанай рабочай жывёлы праўленне арцелі ў выпадку неабходнасці выдзяляе некалькі коней для абслугоўвання за плату асабістых патрэб членаў арцелі.

Арцель арганізуе змешаную жывёлагадоўчую таварную ферму, або ў выпадку наяўнасці вялікай колькасці жывёлы—некалькі спецыялізаваных жывёлагадоўчых таварных ферм.

5. Кожны калгасны двор у зерневых, бавоўняных, бурачных, ільняных, канапляных, бульбянагародных, чайных і табачных раёнах можа мець у асабістым карыстанні карову, да 2-х галоў маладняка рагатай жывёлы, адну свінаматку з прыплодам або, калі праўленне калгаса знойдзе неабходным, 2 свінаматкі з прыплодам, да 10 авечак і коз разам, неабмежаваную колькасць птушкі і трусоў і да 20 вулляў.

Кожны калгасны двор у земляробчых раёнах з развітой жывёлагадоўляй можа мець у асабістым карыстанні 2—3 каровы і, апрача таго маладняк, ад 2-х да 3-х свінаматак з прыплодам, ад 20 да 25 авечак і коз разам, неабмежаваную колькасць птушкі і трусоў і да 20 вулляў. Да гэтых раёнаў адносяцца, напрыклад: земляробчыя, не сумежныя з вандроўнымі, раёны Казахстана, палескія раёны Беларусі, Чэрнігаўскай і Кіеўскай абласцей Украіны, раёны Барабінскага стэпу і прыалтайскія раёны Заходне-Сібірскага края, Ішымская і Табольская групы раёнаў Омскай вобласці, горная частка Башкірыі, усходняя частка Усходняй Сібіры, земляробчыя раёны Далёка-Усходняга края, Валагодская і Халмагорская групы раёнаў Паўночнага края.

Кожны калгасны двор у раёнах неvandроўнай і паўвандроўнай жывёлагадоўлі, дзе земляробства мае невялікае значэнне, а жывёлагадоўля адыгрывае рашаючую ролю ў гаспадарцы, можа мець у асабістым карыстанні ад 4 да 5 кароў і, апрача таго, маладняк— ад 30 да 40 авечак і коз разам, ад 2 да 3 свінаматак з прыплодам, неабмежаваную колькасць птушак і трусоў, да 20 вулляў, а таксама па 1 каню, або па адной кумыснай кабыліцы, ці па 2 вярблюды, ці па 2 аслы, ці па 2 мулы. Да гэтых раёнаў адносяцца, напрыклад: жывёлагадоўчыя раёны Казахстана, сумежныя з вандроўнымі раёнамі Казахстана, жывёлагадоўчыя раёны Туркменіі, Таджыкістана, Кара-Калпакіі і Кіргізіі, Ойроція, Хакасія, заходняя частка Бурата-Манголіі, Калмыцкая аўтаномная вобласць, горныя раёны Дагестанскай АССР, Чэчэна-Інгушскай, Кабардына - Балкарскай, Карачаеўскай і Осетынскай аўтаномных абласцей Паўночнага Каўказа, а таксама горныя раёны Азербайджанскай, Армянскай і Грузінскай ССР.

Кожны калгасны двор у раёнах вандроўнай жывёлагадоўлі, дзе земляробства не мае амаль ніякага значэння, а жывёлагадоўля з'яўляецца ўсеахапляючай формай гаспадаркі, можа мець у асабістым карыстанні ад 8 да 10 кароў і, апрача таго, маладняк, 100—150 авечак і коз разам, неабмежаваную колькасць птушак, да 10 коней, ад 5 да 8 вярблюдаў. Да гэтых раёнаў адносяцца, напрыклад: вандроўныя раёны Казахстана, Нагайскі раён, вандроўныя раёны Бурата-Манголіі.

V. Аб членстве

7. Прыём у члены арцелі праводзіцца агульным сходам членаў арцелі, які зацвярджае ўнесеныя праўленнем спіскі новых членаў.

У арцель не прымаюцца кулакі і ўсе асобы, пазбаўленыя выбарчых правоў.

ЗАЎВАГА: Выключэнні з гэтага правіла дапускаюцца:

а) для тых дзяцей лішэнцаў, якія на працягу раду год займаюцца грамадска-карыснай працай і добрасумленна працуюць;

б) для тых былых кулакоў і членаў іх сем'яў, якія, будучы высланы за супроцьсовецкія і супроцькалгасныя выступленні, у месцах новых пасяленняў на працягу раду год сваёй чэснай работай і падтрыманнем мерапрыемстваў совецкай улады паказалі, што яны справіліся.

Аднаасобнікі, прадаўшыя сваіх коней на працягу апошніх двух год перад уступленнем у арцель і не маючыя насення, прымаюцца ў арцель пры ўмове абавязацельства ўнесці са сваіх даходаў з растэрміноўкай да шасці год кошт каня і насенне натурай.

8. Выключэнне з арцелі можа быць зроблена толькі па рашэнню агульнага схода членаў арцелі, на якім прысутнічае не менш двух трэцяў агульнага ліку членаў арцелі. У пратаколе агульнага схода членаў арцелі абавязкова ўказваецца лік калгаснікаў, прысутнічаўшых на сходзе, і лік галасаваўшых за выключэнне. У выпадку абскарджання членам арцелі пастановы аб яго выключэнні ў раённы выканаўчы камітэт советаў, пытанне вырашаецца канчаткова прэзідыумам раённага выканаўчага камітэта советаў у прысутнасці старшыні праўлення арцелі і скаржніка.

VI. Сродкі арцелі

9. Уступаючыя ў арцель павінны ўнесці грашовы ўступны ўзнос у размеры ад 20 да 40 рубл. на двор у залежнасці ад магутнасці іх гаспадаркі. Уступныя ўзносы залічаюцца ў непадзельны фонд арцелі.

10. 3 кошту аграмаджанай маёмасці членаў арцелі (рабочай жывёлы, інвентара гаспадарчых пабудоў і т. д.) ад 1-4 да 1-2 залічаецца ў непадзельны фонд арцелі, прычым большы процант залічэння ў непадзельны капітал прымяняецца да больш магутных гаспадарак. Астатняя частка маёмасці залічаецца ў паявы ўзнос члена арцелі.

3 членам арцелі, які выбывае з яе складу, праўленне робіць разлік і варочае яму паявы ўзнос грашыма, прычым выбыўшаму з арцелі можа быць прадастаўлен надзел толькі за межамі зямельнай плошчы арцелі. Разлік робіцца, як правіла, пасля скончэння гаспадарчага года.

(Працяг на 2-й стар.)

Прывітанне таварышу Сталіну

Дарагі Іосіф Вісарыёнавіч!

Сход мінскага партыйнага актыва ад імя ўсёй партарганізацыі і працоўных сталіцы БССР вітае цябе, наш вялікі правадыр, друг і настаўнік.

VII з'езд советаў падвёў выдатныя вынікі грандыёзных перамог соцыялізма, якія дасягнуты вялікім Совецкім Саюзам пад тваім, таварыш Сталін, кіраўніцтвам. Гэтыя вынікі гордасцю і радасцю напаўняюць нашы сэрцы.

Гэтымі перамогамі па праву ганарацца пролетарыі і працоўныя СССР і ўсяго свету. Яны наглядна паказалі кожнаму грамадзяніну нашай радзімы, кожнаму працоўнаму капіталістычных краін, што Совецкая краіна непераможна, што гэтыя перамогі дасягнуты пад кіраўніцтвам партыі Леніна — Сталіна, партыі, якая ведае, куды весці справу рабочага класа і не баіцца труднасцей.

Дзякуючы твайму геніяльнаму кіраўніцтву выканан найвялікшы завет Леніна: **Расія нэпаўская стала Расіяй соцыялістычнай.** Выканана клятва, дадзеная табой ад імя ўсёй партыі і працоўных 11 гадоў назад над грабам вялікага Леніна.

Табе абавязаны мы тым, што наша краіна — адзіная квітнеючая і падымаючаяся краіна ў свеце і што дзяржаўная ўлада нашай краіны з'яўляецца самай моцнай і несакрушальнай уладай.

Рашэнні пленума ЦК ВКП(б) і з'езда советаў аб пашырэнні совецкай дэмакратыі — сведчанне найвялікшых перамог соцыялізма, сведчанне бязмежнай аддзанасці і вернасці дзесяткаў мільёнаў працоўных сваёй роднай уладзе, сваёй роднай партыі, свайму правадыру роднаму вялікаму **Сталіну.**

Запэўніваем цябе, тав. Сталін, што, узброеныя тваімі мудрымі ўказаннямі і бальшавіцкімі рашэннямі з'езда советаў, мы будзем і ў далейшым змагацца за ўмацаванне дыктатуры пролетарыята, супроць яўных і скрытых класавых ворагаў соцыялістычнай радзімы.

На гнуснае злачынства здраднікаў радзімы, контррэволюцыйнай зіноўеўска-белагвардзейскай групы, якія вырвалі з нашых радоў любімейшага сына партыі рабочага класа — Сергея Міронавіча Кірава, мы адказваем яшчэ большым згуртаваннем сваіх радоў вакол сталінскага ЦК ВКП(б) узмацненнем соцыялістычнага будаўніцтва, узмацненнем рэволюцыйнай пільнасці, канчатковым выкараненнем усіх ворагаў рабочага класа.

Натхняемыя тваім непасрэдным кіраўніцтвам, мы аддамо ўсе сілы для яшчэ больш дружнай, баявой творчай работы кожнага прадпрыемства, кожнага калгаса і будзем працаваць так, каб кожны пражыты дзень умнажаў перамогі соцыялізма.

Няхай жыве наша непахісная партыя Леніна-Сталіна і яе Цэнтральны Камітэт!

Няхай жыве зодчы соцыялістычнага грамадзтва наш вялікі **Сталін!**

Прыкладны статут сельскагаспадарчай арцелі

(Працяг. Пачатак гл. на 1-й стар.)

11. З атрымліваемых арцеллю ураджаю і прадуктаў жывёлагадоўлі арцель:

а) выконвае свае абавязацельствы перад дзяржавай па пастаўках і звароту насенных пазык, расплачваецца натурай з МТС за работу МТС у адпаведнасці з заключаным дагаворам, маючым сілу закона, і выконвае дагаворы аб кантрактацыі;

б) засыпае насенне для пасеву і фураж для пракорму жывёлы на ўсю гадавую патрэбнасць, а таксама для страхоўкі ад неўраджаю і бяскорміцы стварае недатыкальныя, аднаўляемыя штогод насенныя і кармовы фонды ў размеры 10—15 проц. гадавой патрэбнасці;

в) стварае, згодна рашэння агульнага схода, фонды дапамогі інвалідам, старыкам, часова страціўшым працаздольнасць, нуждаючымся сем'ям чырвонаармейцаў, на ўтрыманне дзіцячых ясляў і сірот—усё гэта ў размеры не звыш 2 проц. валавой прадукцыі;

г) выдзяляе ў размерах, вызначаемых агульным сходам членаў арцелі, частку прадуктаў для продажу дзяржаве ці на рынак;

д) усю астатнюю масу ўраджаю арцелі і прадуктаў яе жывёлагадоўлі арцель размяркоўвае паміж членамі арцелі па працаднях.

12. З атрымліваемых арцеллю грашовых даходаў арцель:

а) уносіць дзяржаве ўстаноўленыя законам падаткі і праводзіць страхавыя плацяжы;

б) праводзіць неабходныя расходы на бягучыя вытворчыя патрэбы, як-та: бягучы рамонт сельскагаспадарчых прылад, лячэнне жывёлы, барацьба са шкоднікамі і т. п.;

в) пакрывае адміністратыўна-гаспадарчыя расходы арцелі, выдзяляючы на гэта не больш 2 проц. грашовых даходаў;

г) выдзяляе сродкі на культурныя патрэбы, як-та: падрыхтоўка брыгадзіраў і іншых кадраў, арганізацыя ясляў, устанаўленне радыё і таму падобнае;

д) дапаўняе непадзельны фонд арцелі для куплі сельскагаспадарчых прылад і жывёлы, аплаты будаўнічых матэрыялаў, расплаты з рабочымі, прыцягваемымі на будаўніцтва з боку, для чарговага ўзносу сельскагаспадарчаму банку па доўгатэрміновых крэдытах, прычым адлічэнне на папаўненне непадзельных фондаў праводзіцца ў размеры ад 10, але не звыш 20 процантаў грашовых даходаў арцелі;

е) усю астаўшуюся суму грашовых даходаў арцелі арцель размяркоўвае паміж членамі арцелі па працаднях.

Усе даходныя паступленні абавязкова запісваюцца ў прыход арцелі не пазней дня іх паступлення.

Як на даходныя паступленні, так і на выдаткаванне сродкаў праўленнем арцелі складаецца гадавы каштарыс, які ўступае ў сілу толькі пасля зацвярджэння агульным сходам членаў арцелі.

Расходванне сродкаў праўленне можа праводзіць толькі па тых артыкулах, якія прадугледжаны каштарысам,—самавольная пераслоўка сродкаў з артыкула ў артыкул расходнага каштарыса праўленнем не дапускаецца і для перасоўкі сродкаў з артыкула ў артыкул праўленне абавязана папрасіць дазволу агульнага схода. Свае вольныя грашовыя сродкі арцель хавае на сваім бягучым рахунку ў банку або ашчадкасе. Спісанне з бягучага рахунка робіцца толькі па загаду праўлення арцелі, які сапраўдны пры наяўнасці подпісу старшыні і рахункавода арцелі.

VII. Арганізацыя, аплата і дысцыпліна працы

13. Усе работы ў гаспадарцы арцелі праводзяцца асабістай працай яе членаў згодна правіл унутранога распарадку, прынятым агульным сходам. Дапускаецца прыцягненне на сельскагаспадарчыя работы па найму толькі асоб, валадаючых спецыяльнымі ведамі

нае—ацэньваецца ў працаднях у залежнасці ад патрабуючайся кваліфікацыі работніка, складанасці, труднасці і важнасці работы для арцелі.

Кожнаму члену арцелі не радзей аднаго разу ў тыдзень брыгадзір падлічвае ўсю работу, якую пра-

ну, пянькі, буракоў, чаю, табакі і т. д., а па меры здачы не радзей раза ў тыдзень у размеры 60 проц. грошай, атрымліваемых арцеллю за зданую прадукцыю.

17. Усе члены арцелі абавязваюцца строга берагчы сваю калгасную ўласнасць і дзяржаўныя машыны, працуючыя на калгасных палях, працаваць чэсна, падпарадкавацца патрабаванням статута, пастановам агульнага схода і праўлення, захоўваць правілы ўнутранога распарадка, акуратна выконваць ускладаемыя на іх праўленнем і брыгадзірам работы і грамадскія абавязкі, строга захоўваць дысцыпліну працы.

За безгаспадарчыя і нядбайныя адносіны да грамадскай маемасці, за нявыхад без уважлівых прычын на работу, за нядобраякасную работу і за іншыя парушэнні працоўнай дысцыпліны і статута праўленне накладае на вінаватых спагнанні, згодна правіл унутранога распарадка, напрыклад: перарабка нядобраякаснай работы, без налічэння працадзён, папярэджанне, вымова, ганьбаванне на агульным сходзе, занясенне на чорную дошку, штраф у размеры да пяці працадзён, перамяшчэнне на ніжэйшую работу, часовае адхіленне ад работы.

У тых выпадках, калі ўсе прынятыя арцеллю меры выхавання і пакарання аказваюцца нядзейснымі, у адносінах непапраўных членаў арцелі, праўленне ставіць перад агульным сходам пытанне аб іх выключэнні з арцелі.

Выключэнне праводзіцца ў парадку, устаноўленым пунктам 8-м статута сельскагаспадарчай арцелі.

18. Усякае раскрадванне грамадскай, калгаснай і дзяржаўнай уласнасці, шкодніцкія адносіны да маемасці і жывёлы арцелі і машын МТС разглядаецца арцеллю, як здрадніцтва агульнай справе калгаса і дапамога ворагам народа. Асобы, вінаватыя ў такім злачынным падрыве асноў калгаснага ладу, перадаюцца арцеллю ў суд для накладання спагнання па ўсёй строгасці законаў рабоча-сялянскай дзяржавы.

VIII. Кіраўніцтва справамі арцелі

19. Справамі арцелі кіруе агульны сход членаў арцелі, а ў прамежку паміж сходамі—выбранае агульным сходам праўленне.

20. Агульны сход з'яўляецца вышэйшым органам кіраўніцтва арцелі.

Агульны сход:

а) выбірае старшыню арцелі і праўленне арцелі, а таксама рэвізійную камісію арцелі, прычым рэвізійная камісія зацвярджаецца раённым выканаўчым камітэтам саветаў;

б) праводзіць прыём новых членаў і выключэнне са склада арцелі;

в) зацвярджае гадавы вытворчы план, прыхода-расходны каштарыс, план будаўніцтва, нормы выпрацоўкі і расцэнкі работ у працаднях;

г) зацвярджае дагавор з МТС;

д) зацвярджае гадавую справаздачу праўлення, з абавязковым заключэннем рэвізійнай камісіі, а таксама справаздачы праўлення па важнейшых сельскагаспадарчых кампаніях;

е) зацвярджае размеры розных

зам з тым старшынёю праўлення.

Старшыня абавязваецца збіраць праўленне не радзей двух разоў у месяц для абмеркавання бягучых спраў і прыняцця адпаведных рашэнняў.

У дапамогу старшыні праўленне выбірае намесніка старшыні з ліку членаў праўлення па прадстаўленню старшыні.

Намеснік старшыні ва ўсёй сваёй рабоце падпарадкуецца ўказанням старшыні.

23. Брыгадзіры і загадчыкі жывёлагадоўчых ферм назначаюцца праўленнем арцелі на тэрмін не менш двух год.

24. Для вядзення рахункаводства і ўліку маемасці праўленне выдзяляе з членаў арцелі або запрашае па найму рахункавода. Рахункавод вядзе рахункаводства і ўлік па ўстаноўленых формах і цалкам падпарадкуецца праўленню арцелі і яе старшыні.

Ніякіх праоў на самастойнае распараджэнне сродкамі арцелі, выдачу авансаў, расходванне натуральных фондаў рахункаводу не прадастаўляецца. Гэтыя правы пра-

ДРУГІ УСЕСАЮЗНЫ З'ЕЗД КАЛГАСНІКАЎ-УДАРНІКАЎ

Калгасы—вялікая сіла

Прамова тав. Е. Я. КУЛЬБЫ

Цялятніца калгаса «Чырвоны Скарынічы», Менскага раёна, БССР.

Таварышы, мы разбіралі даклад тав. Якаўлева, у якім ён указаў на нашы недахопы і на нашы дасягненні. Мы ведаем, і ён гаварыў нам, аб росце жанчыны. Жанчыны сапраўды паказалі сябе на рабоце, і сапраўды бачым рост нашых жанчын. Жанчыны маглі атрымаць магчымасць росту толькі ў Совецкім Саюзе.

Успомнім, таварышы, ранейшыя гады. Ды і цяпер за граніцай жанчыны закабалены памешчыкамі і кулакамі і нават сваімі мужʼямі. Мужʼя не пускаюць гэтых жанчын не толькі на грамадскую работу, але і не дапускаюць іх да абмеркавання якіх-бы там ні было пытанняў. Там гавораць, што бабʼя справа — свіней карміць і больш нічога. У нашым Совецкім Саюзе мы не толькі можам карміць свіней, але мы ліквідавалі сваю няграматнасць і ўжо ўмеем кіраваць нашымі калгасамі.

Мы выкрываем тых мужчын, якія адстаюць і цягнуць нас назад. Мы іх вядзем за сабой. Але гэтага для нас яшчэ мала. Мы не павінны на гэтым спыняцца. Мы павінны прасіць усе з'езд і прэзідыум, каб нам дапамаглі ў далейшым руху наперад. У нас яшчэ недастаткова вядзецца работа з жанчынамі. Кепска яшчэ ў нас з культурнай работай Клуб наш часта пусты. У нашых гуртках жанчыны не ўдзельнічаюць. Гэта вельмі трэнна, трэба больш уцягваць жанчын-калгасніц у розныя гурткі, у гурткі Асоавіяхіма і «Чырвонага крыжа». Мы павінны так быць падрыхтаваны, што калі класавы вораг паспрабуе сунуць у совецкі агарод сваю тоўстую морду, каб мы так трэснулі яго па гэтай мордзе, каб ён сваіх не пазнаў.

Я скажу аб нашым сельскім совеце. Наш сельсовет у 1930 годзе складаўся цалкам з кулакоў. Яны толькі развальвалі наш калгас.

Яны нашых беднякоў і камсамольцаў крылі ва ўсю. Напрыклад, у нашым калгасе быў старшынёй сын памешчыка, ён пралез у партыю і рабіў што хацеў. Затым кіраўніком з'яўляўся ў нас былы афіцэр, ключнікам быў эсэр, а ў рэвізійнай камісіі сядзеў нэпман. Усе яны гнулі сваю лінію і разлагалі калгас. Усіх іх мы выкрылі ў 1933 годзе. Мы пісалі аб гэтым у газету «Праўда», заяўлялі ў палітаддзел і ДПУ. Да нас прыехалі, разабралі справу і ўсіх іх знялі, асудзілі.

Пасля гэтага справа пашла па іншаму. У 1934 годзе мы ўжо здолелі развесці свіней, кароў, коней. Затым мы пабудавалі клуб, куды нам далі добрага партыйца.

У нас было 18 кабыл, і ні адна не асталася непакрытай. Жывёла ў нас сярэдняй упітанасці.

На сёнешні дзень там, дзе рос бурʼян, у нас пасеялі вельмі добрую пшаніцу, якая дала ўраджай 14 цэнтнераў з га.

Нашы калгаснікі прасілі, каб я заявіла на з'ездзе аб нашых недахопах. Мы ідзем да веснавой сяўбы. Наша цяглавая сіла вышэй сярэдняй упітанасці, але ёсць яшчэ і недахопы.

Таварышы, сёння ў газетах надрукаван план веснавой сяўбы. Я яго ўважліва прачытала і скажу, што мы да сяўбы рыхтуемся добра і план гэты выканаем. Я хачу толькі сказаць, што ў нас няма радавых сявярак. Мне здаецца, што неабходна, калі дзе-небудзь на заводзе залежаліся гэтыя сявяркі, перадаць іх нам у калгас, бо яны дадуць нам магчымасць справіцца з сяўбой.

У нас лепш за ўсё родзіць бульба, і таму нам патрэбны картофезапарнікі.

У нас развіваюцца малочныя фермы. Мы маем 130 галоў сваёй рагатай жывёлы. Трэба звярнуць увагу на тым, каб у нас сеяліся сакавітыя травы.

Мы, калгаснікі, абавязваемся працаваць не толькі так, як працавалі ў 1934 годзе, але яшчэ лепш, каб вывесці нашу Беларусь на самае першае месца ў Саюзе. Я гэта магу сказаць смела.

Я прасіла-б таварыша Сталіна, дзеля таго, што наш раён пагранічны, каб ён выступіў і сказаў, як нам у далейшым праводзіць нашу работу. Я добра ведаю, што нашы калгасы цяпер — вялікая сіла, і мы можам справіцца з усякай работай.

Няхай жыве наш Совецкі Саюз!

Няхай жыве наша комуністычная партыя!

Няхай жыве суцэльная калектывізацыя!

Няхай жыве наш любімы правадыр таварыш Сталін! (Апладысменты).

Аб 7 пісьмах

Нельга прайсці моўчкі міма 7 пісем, змешчаных у «Праўдзе» за 11 лютага. Усе гэтыя пісьмы адрасаваны да дэлегатаў другога

нем сваіх грамадскіх абавязкаў; яна — яркае сведчанне таго, наколькі ідэя калектыўнага жыцця, народжанага калектывізацыяй

гаснікі астаюцца жыць у старых хібарках, крытых саломаю, ад якіх павявае архаічнай старасветчынай, што пара падумаць аб па-

неры, тэхнікі і т. п.).

Наём часовых рабочых дапускаецца толькі ў выключных выпадках, калі тэрміновыя работы не могуць быць выкананы ў патрабуемы тэрмін наяўнымі сіламі членаў арцелі пры поўнай іх нагрузцы, а таксама для будаўнічых работ.

14. З членаў арцелі праўленне стварае вытворчыя брыгады.

Паляводчыя брыгады выдзяляюцца на тэрмін не менш поўнага севазвароту.

Паляводчай брыгадзе адводзяцца ўчасткі ў палях севазвароту на тэрмін севазвароту.

За кожнай паляводчай брыгадай праўленне калгаса замацоўвае па спецыяльнаму акту ўвесь неабходны ёй інвентар, рабочую жывёлу і гаспадарчыя пабудовы.

Жывёлагадоўчыя брыгады выдзяляюцца на тэрмін не менш трох гадоў.

За кожнай жывёлагадоўчай брыгадай замацоўваецца праўленнем арцелі прадукцыйная жывёла, неабходныя для абслугоўвання інвентар і цягло і жывёлагадоўчыя будынкі.

Работа размяркоўваецца паміж членамі арцелі непасрэдна брыгадзірам, які абавязан найлепшым чынам скарыстаць кожнага калгасніка сваёй брыгады, не дапускаючы пры размеркаванні работы ніякага кумаўства, сямейнасці, і строга ўлічваючы працоўную кваліфікацыю, вопыт і фізічную сілу кожнага, а ў адносінах цяжарных і кормячых жанчын—неабходнасць аблегчыць іх работу, вызваляючы жанчын ад работ за месяц да родаў і на месяц пасля родаў з захаваннем за імі заработку на гэтыя два месяцы ў палавінным размеры сярэдняй выпрацоўкі імі працадзён.

15. Сельскагаспадарчыя работы ў арцелі ажыццяўляюцца на асновах здзельшчыны.

Праўленнем арцелі распрацоўваюцца і агульным сходам калгаснікаў зацвярджаюцца па ўсіх сельскагаспадарчых работах нормы выпрацоўкі і расцэнкі кожнай работы ў працаднях.

На кожную работу ўстанаўляюцца нормы выпрацоўкі, даступныя добрасумленна працуючаму калгасніку, з улікам становішча рабочай жывёлы, машын і глебы. Кожная работа, напрыклад: узараць гектар, пасеяць гектар, правесці акучку гектара баваўны, намалаціць тону зярна, накапаць цэнтнер буракоў, выцерабіць гектар ільну, замачыць гектар ільну, надаіць літр малака і таму падоб-

...ноўленым расцэнкам запісвае ў працоўную кніжку калгасніка колькасць выпрацаваных ім працадзён.

Праўленне арцелі штомесячна вывешвае спіс членаў арцелі, з указаннем колькасці працадзён, выпрацаваных імі за мінулы месяц.

Гадавы вынік работы і даход кожнага калгасніка, паміма рахункавода, абавязкова завяраецца брыгадзірам і старшынёй арцелі. Ведамасць ліку выпрацаваных кожным членам арцелі працадзён вывешваецца для ўсеагульнага ведама не пазней, чым за два тыдні да агульнага схода, зацвярджаючага размеркаванне даходаў арцелі.

Калі паляводчая брыгада ў рэзультаце добрай работы збірае з замацаваных за ёю ўчасткаў ураджай вышэй сярэдняга калгаснага, або жывёлагадоўчая брыгада ў рэзультаце лепшай работы забяспечвае большы ўдой кароў, большую ўпітанасць жывёлы, поўнае захаванне маладняка,—то ўсім членам такой брыгады праўленне арцелі праводзіць налічэнне дахода ў размерах да 10 проц. усёй колькасці выпрацаваных імі працадзён, выдатным ударнікам у брыгадзе—у размеры да 15 проц., а брыгадзіру і загадчыку фермы—да 20 проц.

Калі паляводчая брыгада ў рэзультаце дрэннай работы збірае з замацаваных за ёю ўчасткаў ураджай ніжэй сярэдняга калгаснага, або жывёлагадоўчая брыгада ў рэзультаце дрэннай работы дае менш сярэдняга ўдою малака, упітанасці жывёлы і захавання малака,—то ўсім членам такой брыгады праўленне арцелі праводзіць вылік з дахода ў размеры да 10 проц. усяго ліку выпрацаваных імі працадзён.

Размеркаванне даходаў арцелі паміж членамі праводзіцца выключна па колькасці выпрацаваных кожным членам арцелі працадзён.

16. Грашовы аванс можа быць выдан члену арцелі на працягу года ў размеры не больш 50 проц. сумы, належачай яму за работу.

Натуральныя авансы выдаюцца праўленнем членам арцелі з пачатку малацьбы хлябоў з адлічаемых на ўнутрыкалгасныя патрэбы 10-15 проц. намалочанага хлеба.

У арцелі, якая займаецца пасевам тэхнічных культур, выдача грашовага дахода члену арцелі праводзіцца, не чакаючы сканчэння здачы дзяржавай баваўны, ільфондаў і колькасць прадуктаў і грошай, падлягаючых выдачы на працадзень;

ж) зацвярджае правілы ўнутранога распарадка арцелі.

Па ўсіх пытаннях, пералічаных у гэтым пункце статута, рашэнні праўлення арцелі без зацвярджэння агульнага схода з'яўляюцца несапраўднымі.

Агульны сход сапраўдны пры наяўнасці не менш паловы агульнага ліку членаў для вырашэння ўсіх пытанняў, акрамя пытання аб выбары праўлення і старшыні арцелі, пытання аб выключэнні са склада арцелі і пытання аб размеры розных фондаў, для вырашэння якіх патрабуецца прысутнасць на агульным сходзе не менш двух трэцей агульнага ліку членаў.

Рашэнні агульнага схода трымаюцца большасцю галасоў адкрытым галасаваннем.

21. Для загадвання справамі арцелі агульны сход членаў арцелі выбірае тэрмінам на два гады праўленне ў складзе 5-9 чалавек, гледзячы па велічыні арцелі.

Праўленне арцелі з'яўляецца выканаўчым органам арцелі і адказвае перад агульным сходам членаў арцелі за работу арцелі і за выкананне ёю абавязацельстваў перад дзяржавай.

22. Для штодзённага кіраўніцтва работай арцелі і яе брыгад, а таксама для штодзённай праверкі выканання рашэнняў праўлення агульны сход арцелі выбірае старшыню арцелі, які з'яўляецца ра-

...дастаўляюцца толькі праўленню і старшыні арцелі. Усе расходныя грашовыя дакументы арцелі падпісваюцца, акрамя рахункавода, старшынёю арцелі або яго намеснікам.

25. Рэвізійная камісія правярае ўсю гаспадарча - фінансавую дзейнасць праўлення, правярае, ці занесены ўсе грашовыя і натуральныя паступленні ва ўстаноўленым парадку на прыход арцелі, ці захоўваецца прадугледжаны статутам парадак расходвання сродкаў, ці даволі беражліва хаваецца маемасць арцелі, ці няма раскраданняў і растрат маемасці і грашовых сродкаў арцелі, як арцель разлічваецца па абавязацельствах перад дзяржавай, як плаціць па сваіх даўгах і як спаганяе даўгі з даўжнікоў арцелі.

Побач з гэтым рэвізійная камісія пільна правярае ўсе разлікі арцелі са сваімі членамі, выяўляе кожны выпадак аблічвання, няправільнага налічэння працадзён, несвоечасовага разліку па працаднях і іншыя выпадкі парушэння інтарэсаў арцелі і яе членаў.

Рэвізійная камісія робіць рэвізію чатыры разы ў год. Па гадавой справаздачы праўлення, перад агульным сходам рэвізійная камісія дае сваё заключэнне, якое агульны сход заслухоўвае непасрэдна ўслед за справаздачай праўлення. Акт рэвізіі зацвярджаецца агульным сходам.

У сваёй дзейнасці рэвізійная камісія падсправаздачна агульнаму сходу членаў арцелі.

АБ АРГАНІЗАЦЫІ УСЕСАЮЗНАЙ СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧАЙ ВЫСТАЎКІ У МАСКВЕ

Пастанова Совета Народных Камісараў Саюза ССР і Цэнтральнага Камітэта ВКП(б)

Совет Народных Камісараў Саюза ССР і Цэнтральны Камітэт ВКП(б) пастанаўляюць:

1. Арганізаваць, згодна прапановы другога ўсесаюзнага з'езда калгаснікаў-ударнікаў, усесаюзную сельскагаспадарчую выстаўку ў Маскве ў 1937 годзе з тым, каб у далейшым скарыстаць тэрыторыю, памяшканні і абсталяванне гэтай выстаўкі для пабудовы ўсесаюзнага дома калгасаў.

2. Даручыць Народнаму камісарыяту земляробства Саюза ССР неадкладна прыняць неабходныя падрыхтоўчыя меры для арганізацыі выстаўкі.

Старшыня Совета Народных Камісараў СССР В. МОЛАТАЎ. Сакратар Цэнтральнага Камітэта ВКП(б) І. СТАЛІН.

17 лютага 1935 года.

...расаваны да дэлегаткі другога ўсесаюзнага з'езда калгаснікаў, Кацярыны Кульбы. Кацярына Кульба была дэлегаткай на XI усебеларускім з'ездзе советаў, а потым і дэлегаткай VII усесаюзнага. Цяпер яна — удзельніца другога з'езда калгаснікаў. Яна—наша блізкая суседка. Калгас «Чырвоныя Скарынічы», членам праўлення якога з'яўляецца Кацярына Кульба, знаходзіцца не болей, як у дзесяці кілометрах ад нашай чырвонай сталіцы. Кароткую справку аб калгасе «Чырвоныя Скарынічы» дае наш цэнтральны партыйны орган, у якім змешчаны памянёныя пісьмы.

Я не буду пераказваць зместу гэтых пісем, але яны варты таго, каб на іх спыніцца. Які асноўны матыў гэтых пісем? Наша калгасная вёска настолькі акрэпла, што яна здзіўляе нас усведамлен... сельскай сацыялістычнай гаспадаркі, пранікла ў свядомасць перадавога калгасніка і калгасніцы, стала яго жывою кроўнай справаю. А гэта — адно з велізэзных дасягненняў баявой комуністычнай партыі і совецкай улады. Наша калгасная вёска настолькі вырасла палітычна і культурна, вырасла ў працэсе змагання за прынцыпы сацыялізма, што яна сама становіцца ініцыятарам далейшага змагання за культуру, новую сацыялістычную культуру свайго быту, за сваё заможнае жыццё. Хіба гэта не радасная з'ява? Хіба ў гэтым не заложаны ўсе прадпасылкі на тое, што наша калгасная вёска праз год-другі ператворыцца ў квітнеючы сад?

Напярэдадні XI усебеларускага з'езда Советаў на старонках друку пісалася аб тым, што нашы кал... мяшканнях для калгаснікаў новага тыпу, сучаснага, болей культурнага як знадворку, так і ў сярэдзіне. У пісьмах, аб якіх ідзе тут гутарка, гэтыя пытанні ставяць самі калгаснікі і калгасніцы. Значыць, яны наспелі, яны сведчаць аб культурным росце нашай калгаснай вёскі. Яны павінны стаць у цэнтры ўвагі нашых калгаснікаў, яны павінны рэалізавацца. Ім толькі трэба прыдаць агульнае кіраўніцтва. Трэба прыйсці на дапамогу калгаснай вёсцы нашым совецкім архітэктарам. Наша калгасная вёска на цвёрдым, шырокім, верным шляху да заможнага, культурнага жыцця, на шляху, паказаным ёй празорлівым, мудрым правадыром працоўнага чалавецтва, тав. Сталіным.

Я. КОЛАС.

КАЛГАСНЫЯ МАСЫ ВІТАЮЦЬ З'ЕЗД

Магутны сродак далейшага росквіту калгасаў

Учора мы прачыталі ў «Звяздзе» даклад тав. **Якаўлева** аб прыкладным статуце сельскагаспадарчай арцелі на II усесаюзным з'ездзе калгаснікаў-ударнікаў. Калгаснікі з энтузіязмам сустракаюць унесеныя ў статут змены. Новы статут з'явіцца магутным сродкам для далейшага росквіту калгасаў.

Вось, напрыклад, аб арганізацыі працы. Зусім правільна запісана ў статуце, што «жывёлагадоўчая брыгада вылучаецца тэрмінам не менш 3-х год». У нашым калгасе «Новы быт», Крупіцкага сельсовета, Менскага раёна, —даглядчыцы, даяркі таксама замацаваны на фермах. Лепшыя ўдарніцы-даяркі працуюць на ферме звыш 5 год.

У адзнаку II з'езда калгаснікаў-ударнікаў нашы даглядчыцы і даяркі ўзялі на сябе канкрэтныя абавязацельствы: упарта змагацца за павелічэнне пагалоўя жывёлы, захаваць і вытадаваць увесь маладняк, зрабіць нашу жывёлагадоўлю самай прадукцыйнай у свеце.

Загадчык МТФ БОРТНІК ВАСІЛЬ.
Загадчык СТФ САКОЛЬСКІ М.
Ударніца-даярка ВАЙЦЯХОЎСКАЯ Марыля.

Калгас «Новы быт», Крупіцкага сельсовета, Менскага раёна.

Выступленні на з'ездзе слухалі па радыё

ВІЦЕБСК. (Карэсп. «Звязды»). У калгасе імя Чырвонай арміі даклад тав. Якаўлева на II усесаюзным з'ездзе калгаснікаў-ударнікаў прапрацоўваўся па асобных брыгадах, сярод брыгадзіраў і калгаснага актыва. Брыгадзір Малееў і калгаснік Ільін, выказваючы думку ўсіх калгаснікаў, адзначылі, што даклад тав. Якаўлева ёсць лепшая ілюстрацыя самаго калгаснага жыцця. Змены ў статуце сельска-гаспадарчай арцелі трэба толькі вітаць; яны дапамогуць поўнасцю рэалізаваць указанні таварыша **Сталіна** аб большэвіцкіх калгасах і заможным жыцці для ўсіх калгаснікаў. Большасць калгаснікаў слухаюць выступленні на з'ездзе па радыё ў сябе на кватэрах.

АРК. ЗАРУБЕЖНЫ.

Узаемаправерка дапамагае адстаючым

БАРЫСАЎ. (Кар. «Звязды»). У адзнаку II ўсесаюзнага з'езда калгаснікаў-ударнікаў барысаўскія калгасы праводзяць масавую ўзаемаправерку падрыхтаванасці да веснавой сяўбы. Узаемаправерка праводзіцца пад кутом праверкі выканання сацыялістычных дагавароў.

Калгас «Рай», Медчанскага сельсовета, праверыў гатоўнасць да сяўбы суседняга калгаса «Праца». У выніку праверкі выяўлена, што калгас «Праца» яшчэ не закончыў падрыхтоўкі да сяўбы, не ачышчана насенне, не адрамантаван поўнасцю інвентар, коні ніжэй сярэдняй упітанасці.

Брыгада калгаса «Рай», на чале са старшынёй гэтага калгаса тав. **Маталыга**, дапамагла калгасу «Праца» ліквідаваць выяўлены прарыў.

У Карсакаўскім сельсовеце ўзаемаправерка праводзіцца ў часе пробных выездаў у поле. Для гэтага выдзелены спецыяльныя брыгады калгаснікаў, якія правяраюць гатоўнасць калгаса да сяўбы.

Мацнейшыя калгасы раёна пасылаюць буксірныя брыгады ў адстаючыя. Калгас «Чырвоная зорка» праз сваю буксірную брыгаду дапамог сабраць і ачысціць насенныя фонды калгасу «Хвала рэвалюцыі». Калгас «Маяк сацыялізма» дапамог калгасам «Чырвоны барацьбіт» і «Чырвоны сейбіт».

Узаемаправерка, звязаная з узаемадапамогай, дае вельмі станоўчы эфект. Дзякуючы ёй дзесяткі калгасаў на працягу кароткага часу ліквідуюць сваё адставанне ў падрыхтоўцы да вясны.

П. ЧЫКУН.

ДРУГІ УСЕСАЮЗНЫ З'ЕЗД КАЛГАСНІКАЎ-УДАРНІКАЎ

Спрэчкі па дакладу тав. ЯКАЎЛЕВА

Калгасныя землі і калгасныя людзі

Прамова тав. Н. І. БУХАРЫНА)*

Тав..рышы! Калі вы ўваходзіце па лесніцы ў залу Вялікага крэмлёўскага палаца, вы бачыце карту індустрыялізацыі Саюза Савецкіх Соцыялістычных Рэспублік, карту, што сотнямі рознакалёрных агнёў расказвае вам, як змянілася за апошнія гады наша соцыялістычная прамысловасць, якая дае нам вугаль і метал, машыны і апараты, хімічныя ўгнаенні і электраэнергію. А за ёю, за гэтай картай індустрыялізацыі нашай краіны, схавалася старая карціна, напісаная выдатным, цяпер ужо пакойным мастаком Ільёй Ефімавічым **Рэпіным.** На гэтай карціне прадапошні рускі цар Александр III тлумачыць кулакам, што зямля і ўлада астануцца ў дваран—памешчыкаў і што мужык нічога ад так званай яго імператарскай вялікасці ва векі вякоў не атрымае.

Цяпер мы вельмі далёка адышлі ад гэтага часу, і электрыфікацыяй, індустрыялізацыяй і калектыўнай гаспадаркай даўным даўно адсунута памяць аб дваранах—памешчыках і аб царах. Цяпер быўшая **вясковая бедната** смела падымаецца, як гаспадар, па мрамарных лесніцах быўшых царскіх палацаў, але ўсё-ж карысна нам і цяпер успомніць аб нашым праклятым мінулым.

I. ПРАКЛЯТАЕ МІНУЛАЕ

Не так даўно, усяго каля 70 год таму назад, селянін быў рабом, рэччу, якую памешчык мог **прадаваць, мяняць** на борзага шчанюка або на бочку з гарэлкаю, сячы розгамі, аддаваць у **салдаты, жаніць** і разводзіць па свайму свавольству.

Сяляне не раз прабавалі зламаць панаванне памешчыкаў. Усе рухі нашага сялянства супроць памешчыкаў былі затоплены ў крыві паўстаўшых, бо ў **горадзе** тады не было **рабочага класа,** як кіруючай сілы, якая магла-б дапамагчы сялянству дабіцца перамогі над памешчыкам і ўзяць з бою зямлю.

Многа пазней, у 1861 годзе, калі імператар Александр II, спужаўшыся сялянскіх бунтаў, аб'явіў адмену прыгоннага права, ён пакінуў большую частку зямлі за памешчыкамі, і абеззямеленыя сяляне былі аддаены фактычна ў кабалу: праз арэнду—**памешчыкам,** бо ім сяляне плацілі вялікую арэндную плату; праз пазыкі—розным **ліхаварам і кулакам;** праз наём—таксама **памешчыку і кулаку.** І ў нашай вёсцы, не гледзячы на так званае вызваленне сялян, запанавала жабрацтва, перыядычныя галадоўкі; жалкая саха, серп і цэп—у тэхніцы; худы змардаваны конік; спустошаная глеба, няграматнасць, дзіцячая смяротнасць, гарэлка, трахома, вош і клоп; земскі начальнік, поп, ураднік, станавы, кулак, спраўнік і не апошняя фігура—карчмар. Вось «герой» старой вёскі. Асабліва жахлівы быў гнёт на акраінах. Сялян нярускай нацыі за людзей не лічылі! Як сабак стралялі! З наседжаных месц зганялі агнём і мячом!

II. НОВАЕ ЖЫЦЦЁ

У 1905 годзе царская памешчыцкая манархія вісела на валаску. Але толькі ў лютым 1917 года рабочыя і сяляне ў часе імперыялістычнай вайны зламалі ўладу памешчыкаў і цара. А ў Октябры яны пад кіраўніцтвам партыі, на чале з Леніным, зламалі ўладу буржуазіі. Пачаўся з... любві да сялянства ўслаўлялі **дробны размер сялянскай гаспадаркі,** выдумлялі цэлыя «вучоныя» тэорыі аб тым, што, моў **машына** не можа быць у ходзе ў земляробстве, бо ў земляробстве справа ідзе аб розных жывёлах, раслінах і т. д., а гэта не тое, што фабрыка; гаварылі, што на...

...най партыі ўсё **новыя і новыя мільёны падымаюцца да актыўнай творчасці, мільёны новых людзей, усё больш глыбокія пласты народу ідуць на вялікую барацьбу за шчаслівае жыццё.**

Вы паглядзіце зараз, таварышы, як перарабіўся селянін, як калгаснае сялянства блізка падышло да **рабочага класа.** Самая аснова матэрыяльнага існавання селяніна, аснова яго быту падсунулася зусім блізка да той асновы, на якой працуе рабочы клас. Гэта — **грамадская ўласнасць замест дробных кавалачкаў прыватнай уласнасці.** Гэта — ўсё больш падобны **лад працы,** які ў калгасе становіцца ўсё больш падобным на той лад працы, на той парадак, які ёсць у нас на соцыялістычнай фабрыцы і заводзе. І таму ўсё больш падобнай становіцца **і свядомасць людзей,** іх мыслі, іх думы, іх заветныя чаканні, іх надзеі. Гэта — ўсведамленне неабходнасці бязлітаснай барацьбы супроць усіх ворагаў за бяскласавае соцыялістычнае грамадства; гэта — ўсведамленне неабходнасці абараняць грамадскую ўласнасць; гэта ўсведамленне таго, што трэба падымаць на аснове гэтай грамадскай уласнасці **ўсю гаспадарку** нашай...

III. БУДУЧАЕ НАШАЙ КРАІНЫ

У калгаснікаў ёсць цяпер велізарная моцная цікавасць для **сапраўднай чэснай работы на карысць калгаснага ладу, на карысць усёй справе соцыялізма.** Усякі калгаснік разумее цяпер, куды ідзе справа, якая шырокая дарога адкрываецца перад усім **калгасным рухам.**

Таваразварот расце, **расце** вытворчасць хлябоў, вытворчасць тэхнічных культур, жывёлагадоўля. Усё больш высоўваецца зараз і будзе высоўвацца перад калгасамі задача грамадскага накаплення: будаваць цагельныя заводы, прыступіць праз некаторы час к таму, каб на месца хат з саломенымі стрэхамі, якія стаяць па ўсіх вёсках, ставіць прыгожыя дамы сапраўднай кладкі, з чарапічным дахам, узводзіць грамадскія будынкі, закладваць культурныя ачагі свайго жыцця, каб школы, бальніцы, хаты-лабараторыі, вопытныя палі, клубы, кіно, радыёўстаноўкі прадстаўлялі сабой магутныя культурныя рычагі—пашыральнікі сапраўднай культуры ў вёсцы. Трэба, не пакладаючы рук, працаваць над тым, каб радыкальна перарабляўся **быт;** каб і лыжкаў і прасцін і зубных шчотак і мыла было ў вёсцы ўсё больш і ўсё больш высокай якасці; каб з'явілася ў куды большай колькасці кнігі, газеты, тэатры; каб развіваліся паездкі, экскурсіі, дамы адпачынку; каб і ў вёсцы квітнелі навукі, мастацтва.

А як расце асоба калгасніка, як расце самасвядомасць кожнага!

Вы паглядзіце, таварышы, як у нас, у краіне, расце **небывалы гераізм,** таму, што многа зараз народу прышло к новаму жыццю.

Гэта ўсё адбываецца таму, што велізарны культурны рост ідзе ў нашай краіне, што сотні тысяч і мільёны падняліся да новага жыцця, і з іх усё больш і больш выдзяляецца людзей, якія з'яўляюцца прадметам гордасці нашай краіны, **героямі нашай краіны.** Так стварaецца ў нашай краіне **гордасць гераічнага народу,** які **змагаецца за шчасце людзей.** Так складваецца ў нашай краіне **сапраўдная сапраўды чалавечая культура.** Калі фашысцкія бестыі прапаведуюць зараз нацыянальную рознь, даводзячы яе да пункту кіпення, калі яны лічаць, што ўсякі не арыец гэта ёсць ублюдак, якога трэба рэзаць, паліць, біць, мы ў нашым Саюзе прапаведуем **брацтва народаў і ажыццяўляем яго.**

І вось усё гэта (адносіны паміж нацыямі, брацтва нацый, адносіны да жанчыны; адносіны па другога палажэння, да старыкоў; нарэшце, адносіны да дзяцей, якіх у нас любяць як нідзе, ні ў адной краіне) — ўсё гэта парасткі моцнай і магутнай, самай прыгожай і самай благароднай справы: гэта—парасткі сапраўды чалавечай культуры, якой суджана распусціцца небывалым цветам на ўсёй зямлі, калі рухне, нарэшце, праклятае капіталістычнае грамадства.

IV. АБАРОНА СОВЕЦКАЙ РАДЗІМЫ

Таварышы, мы зараз перажываем такі перыяд, калі перад намі ў баявым парадку выстраіліся варожыя сілы капіталізма. Тав. Молатаў у сваім выдатным дакладзе на з'ездзе Советаў цытаваў пана Гітлера, яго кнігу «Майн кампф» («Мая барацьба»). А ў маі 1933 года гэты-ж пан Гітлер зрабіў заяву прадстаўніку... да Уральскага хрыбта з усхода на захад. Такім чынам гэтыя саюзнікі хочуць, каб нам застаўся адзін Уральскі хрыбет.

Калгаснікі не згодзяцца ачысціць свае землі для таго, каб японскі і нямецкі імперыялізм пакрыў іх сваімі ваеннымі пасяленнямі, і дадуць добры ўрок усякаму, хто паспрабуе правадзіць свой...

Тав. МІЦКЕВІЧ—КАПСУКАС

Выканаўчы Камітэт Комуністычнага Інтэрнацыянала з жалем паведамляе аб смерці члена Выканкома Комінтэрна

тав. В. С. МІЦКЕВІЧА—КАПСУКАСА

аднаго з заснавальнікаў і кіраўнікоў комуністычнай партыі Літвы, старога і аддавага рэволюцыянера, шматгадовага і нястомнага работніка міжнароднага комуністычнага руху. Смерць паследвала 17-га лютага 1935 г. пасля цяжкай і доўгай хваробы.

ВЫКАНАЎЧЫ КАМІТЭТ КОМУНІСТЫЧНАГА ІНТЭРНАЦЫЯНАЛА

Цэнтральны Камітэт Комуністычнай партыі Літвы з жалем паведамляе аб смерці члена палітбюро ЦК КПЛітвы

тав. В. С. Міцкевіча—Капсукаса

паследваўшай 17-га лютага 1935 г. у 0 г. 55 м.

ПАМЯЦІ тав. МІЦКЕВІЧА—КАПСУКАСА

Памёр тав. Міцкевіч. Памёр выпрабаваны, адданы рэволюцыянер. Імя тав. Міцкевіча шырока вядома не толькі працоўным Літвы, у барацьбе якіх ён прымаў выдатны ўдзел, але і рабочым СССР і капіталістычных краін, як імя аднаго з перадавых барацьбітоў сусветнага комуністычнага руху. Цяжкія гады падполля, катарга, Сібір, эміграцыя, барацьба з соцыял-патрыётамі ў гады імперыялістычнай вайны, барацьба за советскую ўладу і ўзначаленне ўлады працоўных Літвы і Беларусі... рэшце, шматгадовая нястомная работа на кіруючых пастах у міжнародным комуністычным руху. Вось шлях, пройдзены тав. Міцкевічам, шлях прыкладнага пролетарскага рэволюцыянера.

Удумчывы, вытрыманы, добры таварыш і кіраўнік, заўсёды непрымірымы барацьбіт за партыйную лінію—тав. Міцкевіч заслужыў к сабе любоў і пашану ўсіх з ім працаваўшых, усіх яго ведаўшых.

Цяжкая хвароба—туберкулёз—гадамі падточваў яго сілы. Але ён з вялікаю ўпартасцю змагаўся з хваробаю і да канца аддаваў свае сілы комуністычнай рабоце.

Сваёй нястомнай работай, сваім прыкладам, сваёй педагагічнай дзейнасцю ён ствараў новыя кадры, новыя пакаленні комуністаў. Сваім рэволюцыйным вопытам ён служыў не толькі літоўскаму пролетарыяту і яго партыі, але і другім брацкім партыям.

Вечная памяць барацьбіту, таварышу, другу.

Дзімітраў, Пятніцкі, Куусінен, Мануільскі, Яраслаўскі, Кнорын, Ван-Мін, Готвальд, Коларaў, Эрколі, Бранкоўскі, Рыхтэр, Ангарэтыс, Вассар, Консін, Бела-Кун, Лазоўскі, Чэмаданаў, Гекерт, Макілон, Гросман, Іскраў, Ферздзі, Шэрман, Крумін, Васільеў, Дэ-Леф, Дэнгель, Мапнер, Башковіч, Варга, Фелікс Кон, Сольц, Цхакая, Багуцкі, Сірола, Матас, Ігнас, Кірсанава,

тага часу **новы век, век соцыялізма.**

Раней ва ўсім свеце, **на ўсіх** мовах разумелі, калі гутарка ішла аб Расіі, некалькі рускіх слоў, стаўшых **сусветнымі:** калі гаварылі «цар», гэта так і называлася на ўсіх мовах—**«цар»**; калі гаварылі «водка», усе разумелі на ўсіх мовах—**«водка»**; калі гаварылі «кнут», усе разумелі — **«кнут»**; і калі гаварылі «Сібір, усе разумелі, што такое **«Сібір»**—халоднае месца ссылкі.

Гэтым славілася **старая царская Расія: «царом, «водкай», «кнутом», і «Сібір'ю».**

А цяпер вы ведаеце, што разумеюць на ўсіх мовах аб Совецкім Саюзе і ад чаго радасна б'юцца сэрцы ўсіх працоўных зямлі?

Яны б'юцца радасна, калі гавораць: **«совет»**, і ўсе разумеюць гэта слова на ўсіх мовах.

Яны б'юцца радасна, калі гавораць: **«большэвік»**, і разумеюць гэта слова на любой мове свету.

Яны б'юцца радасна, калі гавораць: **«колхоз»**, бо гэта слова зразумела цяпер паўсямесна, бо ўсюды калгас называецца «колхоз» Яны б'юцца радасна, калі гавораць: **«ударнік»**. Яны трапечуць, калі гавораць: **«Ленін»**. Яны радасна сціскаюцца, калі гавораць: **«Сталін»! (Аплядысменты).**

Зямля была прадметам адвечнай прагі селяніна. Пасля звяржэння памешчыкаў і капіталістаў прышлося адбіваць гэту зямлю ў грамадзянскай вайне супроць памешчыкаў, супроць іх агентуры, супроць інтэрвентаў, у крывавай, страшнай вайне з Калчаком, з Дзенікіным, з інтэрвентамі: японцамі, немцамі, англічанамі, французамі, палякамі, амерыканцамі, чэхамі і т. д., з усімі «двунадзесяцьма языкамі», якія, як саранча, накінуліся на нашу краіну. Гэту зямлю наша Чырвоная армія, нашы рабочыя і сяляне **адбілі.** Але совецкая ўлада і партыя **не пусцілі яе ў прыватную уласнасць.**

Што было-б, калі-б мы гэту зямлю пусцілі ў прыватную ўласнасць? Пачалася-б спекуляцыя зямлёй. Хутка-б выраслі спачатку больш заможныя, а потым кулакі. З'явіліся-б новыя памешчыкі са скупшчыкаў.

Партыя і совецкая ўлада, пад кіраўніцтвам тав. Сталіна, правялі калектывізацыю, узялі і правялі ў жыццё цвёрды курс на **буйную, машынную, калектыўную гаспадарку.** Было многа «печальнікаў» аб народзе, якія пад маскай вука тут непрымяніма, бо тут надвор'е робіць уплыў, клімат і інш.; разводзілі турусы на калёсах, што дробная гаспадарка **выгадней,** бо лягчэй даглядаць за дробным кавалкам зямлі, і што таму не варта селяніну пераходзіць на грамадскую гаспадарку.

А па сутнасці ўсе гэтыя «вучоныя», вярней, вучоныя **балбатуны** выконвалі волю панаваўшага класа, волю памешчыкаў і капіталістаў, бо яны асуджалі сялянства на **жалкую тэхніку** (добрай, складанай тэхнікі на маленькім кавалку зямлі не прымяніш), на вечную ручную працу, на вечную кабалу, на вечнае атупенне, на адсутнасць культуры, на адарванасць ад горада, ад машын, ад навукі, ад мастацтва, ад усёй культуры, ад усёй цывілізацыі.

А вось наша партыя, **пад кіраўніцтвам** тав. Сталіна, згуртавалася для штурму, жалезнай рукой падавіла ўхілы ў сваім асяроддзі, разбіўшы ўшчэнт і правы ўхіл, які выражаў супраціўленне кулацтва. Партыя разграміла кулака, ліквідавала яго як клас, забяспечыла пераход на суцэльную калектывізацыю, кінула ў вёску велізарную колькасць машын і трактароў, кваліфікаваныя кадры навуковых работнікаў. Партыя і совецкая ўлада, пад кіраўніцтвам тав. Сталіна, забяспечыла тым самым зямлю **за арганізаваным у калгасы сялянствам.**

Паглядзіце на новы статут сельгасарцелі, які ўнесен на даны 2-гі з'езд калгаснікаў-ударнікаў. Зямля па гэтаму статуту — агульна-дзяржаўная уласнасць. Але яна знаходзіцца ў бестэрміновым карыстанні калгаснікаў. Хто яе можа адабраць у калгаснага сялянства? **Ніхто.** Яе не можа адарваць **памешчык,** бо ён знішчан. Яе не можа адарваць кулак, бо ён разгромлен. Яе не можа адарваць скупшчык, бо ён разбіт. Яе не можа атрымаць **вы-скачка** са сваіх радоў, бо зямля не прадаецца, не арандуецца, **яна добра замацавана за калгасамі.**

Але справа **не ў адной зямлі.** Справа ў машынах, трактарах, аўто, у хіміі, у ўладанні тэхнікай. А гэта ўсё немагчыма **без індустрыялізацыі,** без магутнай базы **цяжкай прамысловасці. Як без кіраўніцтва пролетарыята не можа быць перамогі сялян над памешчыкам і кулаком, так без соцыялістычнай прамысловасці не можа быць пад'ёму моцнага і магутнага пад'ёму калектыўнай сельскай гаспадаркі.**

Пад **кіраўніцтвам комуністыч**... **вялікай рабоча-сялянскай краіны. На гэтай аснове ідуць калгасы да заможнага культурнага жыцця.**

Таварышы, аглядаючыся назад, хіба не ўсклікнеш: а якіх вялікіх спраў панароблена! Асновай вытворчасці стала **грамадская уласнасць у горадзе і ў вёсцы.**

Замацаванне карыстання зямлёй за калгасамі ёсць састаўная частка гэтага цвёрдага гаспадарчага парадку, соцыялізма, на аснове якога мы ідзем усё далей па шляху **да бяскласавага соцыялістычнага грамадства.**

Возьмем наш гандаль. Поспехі сельскай гаспадаркі дазволілі адмяніць **хлебныя карткі.** Цяпер пачалося разгортванне **па ўсяму фронту** совецкага гандлю, без скупшчыка, без спекулянта, без прыватніка.

Таваразварот пачынае ўсё больш быстра расці. Рубель умацоўваецца. Умацоўваецца **рубель** усё больш і больш. А гэта значыць, што людзі будуць лепш лічыць грошы. Гаспадарчы разрахунак па-сапраўднаму працякне ўсю гаспадарку.

Апошні з'езд Советаў пастанавіў увесці некаторыя змены ў нашу канстытуцыю. Гэта — таксама велізарная, сусветна-гістарычная справа. На аснове набліжэння калгаснікаў да рабочага класа змяняецца канстытуцыя ў бок яе большай дэмакратызацыі; калгаснік зраўноўваецца ў правах з рабочым. На гэтай аснове яшчэ цясней становіцца саюз рабочых і калгасных мас.

А паглядзіце на статут, які вы тут абмяркоўваеце! Тут таксама рэзка павышаецца роля **агульнага схода.** Дэмакратызуецца практыка калгаса. Кожны калгас ператвараецца, такім чынам, у такую гаспадарку, якая яшчэ хутчэй чым да гэтага часу падымае актыўнасць сваіх членаў, ідзе ўсё хутчэй к таму, каб стаць большэвіцкім калгасам, каб калгаснікі сталі заможнымі і каб яны ў выпадку нападу кожны калгас ператварылі ў несакрушальную **крэпасць абароны нашай вялікай краіны. (Аплядысменты).** Гэта вёска.

А наш горад, наша соцыялістычная індустрыя, нашы магутныя заводы? Кожны завод таксама ператвараецца ў велізарнейшую крэпасць совецкай дэмакратыі. Совецкая ўлада стаіць на чале ўсяго гэтага. **Совецкі ўрад ёсць рабоча-сялянскі ўрад краіны, дзе рабочыя і сяляне разам узводзяць найлепшы будынак бяскласавага соцыялістычнага грамадства.**

Гітлер зрабіў заяву прадстаўніку англійскай газеты «Дэйлі экспрэс», дзе ён гаварыў, што «германскі фашызм не патрабуе ні аднаўлення даваенных граніц, ні звароту ўтрачаных калоній. Мільённы лішак насельніцтва Германіі павінен атрымаць магчымасць распараджацца на шырокіх тэрыторыях каля яе ўсходніх граніц, ім павінна быць дазволена скарыстаць рэзервовыя крыніцы, зараз запушчаныя дзякуючы большэвіцкай безгаспадарчасці».

Інакш кажучы, яны лічаць, што мы кепска вядзем гаспадарку, і што нашых калгаснікаў трэба сагнаць з зямлі, ачысціўшы месца для прускіх памешчыкаў.

Зараз у нямецкіх фашыстаў такая ідэалогія, такія думкі, што толькі нямецкія пародзістыя паны ёсць раса «сапраўдная»; славяне — гэта ўжо ніжэйшая раса; а азіяцкія народы — гэта зусім «няпоўнацэнныя» людзі.

Я пытаю прысутных на гэтым з'ездзе узбекаў: чуеце вы, як вас трэціруюць гэтыя буржуазныя «філасофы»?

Таварышы татары, ці чуеце вы, як адносіцца да вас германскі фашызм?

Таварышы кабардзінцы, карачаеўцы, бураты і іншыя, ці чуеце вы, як вас трэціруюць?

Яны вас разглядаюць, як малпаў; яны не лічаць вас за людзей — гэтыя прыгнятальнікі рабочых і сялян!

Няма сумнення, што, калі яны адважацца ступіць на нашу зямлю, мы ўстанем — усе працоўныя ўсіх нацый, як адзін чалавек, для таго, каб паказаць ім, хто з'яўляецца «поўнацэнным»— **праца ці капітал;** хто мае сваё сапраўднае права на гістарычнае існаванне. **(Аплядысменты).**

Ёсць у Японіі такі былы міністр,—зараз ён не ў дзел, — пан Аракі. На той падставе, што яму страшна «шкада» было карэйцаў, ён забраў Маньчжурыю ад Кітая і ён лічыць, што і ў нас жывуць карэйцы; яму іх таксама «шкада», і на гэтай падставе ён хоча ў нас забраць чуць не ўсю Сібір. Ён так і піша і спасылаецца на тое, што яму ніхто іншы, як сам госпад бог і пры тым сваім уласным перстом указаў на гэту задачу. І вось атрымліваецца, таварышы, што зараз міжнародная абстаноўка такава, што з прычыны нашых перамог **нямецкія фашысты** хочуць у вас адцяпаць усё да Уральскага хрыбта з захада на ўсход, **а японскія ваенныя хочуць адцяпаць у вас усё** му, хто патрабуе праводзіць свой імперыялістычны брэд у жыццё.

Да ўсіх кандыдатаў у інтэрвенты зараз узмоцнена прыстасоўваюцца і разам з імі ідуць астаткі ўсякай белай нечысці, якую мы выкінулі ў свой час з нашай краіны.

Але моцна, як ніколі, наша вялікая рабоча-сялянская краіна.

Брацкімі вузамі аб'яднаны рабочыя і калгаснікі, мужчыны і жанчыны, старыкі і моладзь. Разам з рабочымі і калгаснікамі ідуць самкнутым строем тэхнікі і інжынеры, вучоныя і дактары, настаўнікі і даследчыкі, артысты і мастакі.

Класавы вораг яшчэ не дабіт да канца, але мы яго выяўляем з найвялікшай пільнасцю і будзем біць яго ўсё мацней і мацней, пакуль не даб'ем да канца.

Уся наша краіна адзяе, выхоўвае і горача любіць сваю непераможную Чырвоную армію на чале з луганскім пролетарыем Клімам Варашылавым. **(Бурныя, доўгія аплядысменты).**

Уся краіна згуртавалася вакол ленінскай партыі, якую жалезнай рукой вядзе выдатны правадыр працоўных, палкаводзец мільёнаў, чыё імя — сімвал вялікіх пяцігодак, каласальных перамог і гераічнай барацьбы — **Сталін. (Бурныя, доўгія аплядысменты, якія пераходзяць у авацыю.** Усе ўстаюць. Доўга незмаўкаючыя крыкі «Ура!»).

Папрабуйце напасці на нас, паны імперыялісты! Наш гераічны народ падымецца, як адзін чалавек. Яму ёсць што абараняць. Нашы лётчыкі, нашы кулямётчыкі, нашы артылерысты, наша конніца — ўсе пакажуць, на што здолен соцыялістычны народ у барацьбе за бяскласавае грамадства, за абарону сваёй адваяванай у багатых радзімы.

Мы падымаем тады на барацьбу працоўных усяго свету, а ўнутры краіны **кожны завод і кожны калгас** ператворацца ў ваенную крэпасць соцыялізма. І не накайце на нас тады, што гісторыя абрушыць на вас, як горны абвал, як звяржэнне магутнага вулкана, спапяляючы гнеў мільёнаў, якія падыме вас на штыхі, каб, па прыкладу Расіі, назаўсёды палажыць канец праклятаму капіталістычнаму рабству **(Гарачыя, доўгія аплядысменты. Дэлегаты ўстаюць. Раздаюцца крыкі «Ўра»).**

х) **Па скарочанай стэнаграме.**

...ды працоўных Літвы і Беларусі ў гады грамадзянскай вайны. На-

...ла, **Матас, Ігнас, Кірсанава, Фрумкіна, Елена Тауткус.**

Прэзідыум Усесаюзнага таварыства старых большэвікоў паведамляе аб смерці аднаго з старэйшых большэвікоў, аддане́йшага члена ВКП(б)

тав. МІЦКЕВІЧА—КАПСУКАСА

ЦК КП(б)Б, ЦВК і СНК Беларускай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі выражаюць сваё глыбокае спачуванне з прычыны заўчаснай смерці аднага з лепшых большэвікоў, нястомнага барацьбіта за справу комунізма, дзеяча Комуністычнага Інтэрнацыянала і першага старшыні рэволюцыйнага ўрада Літвы і Беларусі

Тав. В. С. МІЦКЕВІЧА—КАПСУКАСА

ЦК КП(б)Б, ЦВК і СНК БССР.

Тав. МІЦКЕВІЧ—КАПСУКАС

Тав. Міцкевіч—Капсукас далучаецца да рэволюцыйнага руху літоўскага пролетарыята яшчэ напярэдадні рэволюцыі 1905 года. У 1905 годзе ён—адзін з кіраўнікоў усеагульнай забастоўкі сельска-гаспадарчых рабочых у Літве. У тым-**жа годзе, у сувязі з падрыхтоўкай** узброенага выступлення салдат Марыямпальскага **гарнізона, тав. Міцкевіч** падпадае першы раз арышту. Пасля ўдачнага пабегу ён зноў на баявым пасту, прымаючы актыўны ўдзел у партыйнай рабоце ў якасці члена Цэнтральнага Камітэта соцыял-дэмакратычнай партыі Літвы і рэдактара цэнтральнага партыйнага друкаванага органа.

Вясной 1907 года тав. Міцкевіч зноў у турме. У 1909 годзе ссылаецца на катаргу пасля 3-гадовага папярэдняга сядзення. Пасля адбыцця катаржных работ тав. Міцкевіч уцякае з Сібіры ў Галіцыю, дзе знаходзіцца да пачатку вайны, з'яўляючыся адным з кіраўнікоў рэволюцыйнага руху Літвы. У пачатку вайны тав. Міцкевіч выязджае ў Англію, дзе прымае актыўны ўдзел у рабоце сярод літоўцаў-гарнякоў. Там ён рэдагаваў мясцовую соцыял-дэмакратычную газету «Ранкпельніс» для літоўскіх гарнякоў і «Соцыял-дэмакратас»—ЦО с.-д. партыі Літвы. У гэтых органах друку ён вядзе бязлітасную барацьбу з літоўскімі соцыял-патрыётамі.

У 1916 годзе пераязджае ў Амерыку, дзе зноў актыўна працуе сярод літоўскіх рабочых, узначальваючы барацьбу з літоўскімі соцыял-патрыётамі ў Амерыцы.

Гэта барацьба была перанесена і ў Літву. Пасля цымервальдскай канферэнцыі тав. Міцкевіч далучаецца да левых цымервальдцаў.

Пасля лютаўскай рэволюцыі ў Расіі тав. Міцкевіч пераязджае ў Петраград, дзе актыўна пачынае працаваць сярод літоўскіх рабочых, якія ішлі за большэвікамі. Ён уваходзіць у цэнтральнае бюро літоўскіх секцый пры ЦК РСДРП (б). Ён прымае актыўны ўдзел у абароне Петраграда ад наступлення Краснова пасля Октябрскай рэволюцыі. Тады-ж назначаецца Советам Народных Камісараў камісарам па літоўскіх справах. У канцы 1918 года тав. Міцкевіч едзе ў Вільню, акупаваную тады германскімі войскамі, дзе прымае ўдзел у барацьбе за выгнанне акупантаў з Літвы, за совецкую ўладу. Пры стварэнні часовага рэволюцыйнага рабоча-сялянскага ўрада Літвы выбіраецца старшынёй урада, а ў хуткім часе назначаецца старшынёй Соўнаркома совецкай соцыялістычнай рэспублікі Літвы. Пасля аб'яднання ССР Літвы і ССР Беларусі з'яўляецца старшынёй Соўнаркома Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі Літвы і Беларусі.

Пасля падзення Літоўска-Беларускай Совецкай Рэспублікі ў 1920-21 гг. тав. Міцкевіч-Капсукас, не гледзячы на найцяжэйшыя ўмовы акупацыйнага тэрору, не гледзячы на сваю шырокую вядомасць, астаецца на падпольнай рабоце ў Літве.

З 1918 года, г. зн. з моманту стварэння комуністычнай партыі Літвы, з'яўляецца членам яе Цэнтральнага камітэта У 1919 годзе тав. Міцкевіч выбіраецца кандыдатам у члены ЦК ВКП(б). У 1924 годзе на 5-м кангрэсе Комінтэрна тав. Міцкевіч выбіраецца кандыдатам у члены Выканаўчага камітэта Комуністычнага Інтэрнацыянала, а на 6-м кангрэсе, у 1928 годзе, выбіраецца членам ВККІ Увесь гэты час тав. Міцкевіч, не гледзячы на цяжкую хваробу, якая пастаянна аслабляла яго арганізм самаадданы выконваў адказную работу ў Комуністычным Інтэрнацыянале.

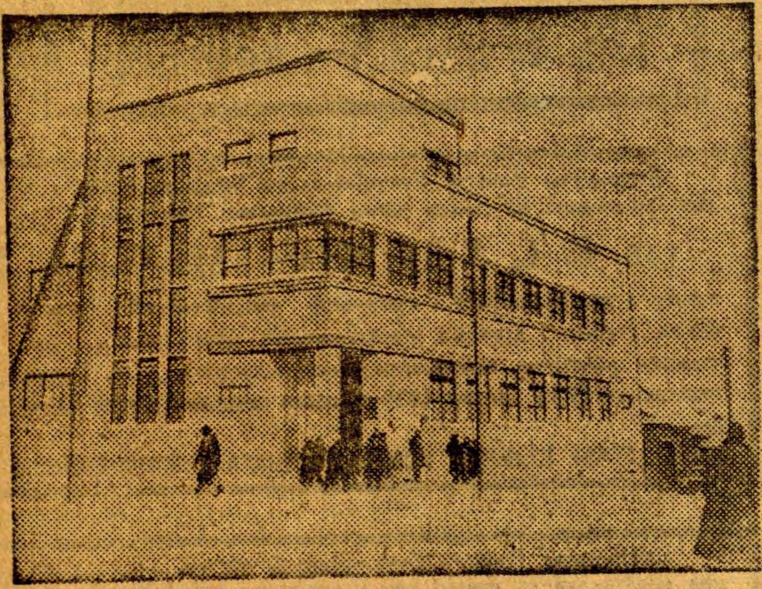

Будынак аддзялення Дзяржбанка ў Дзяржынску.

НАПЯРЭДАДНІ XVII ГАДАВІНЫ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ

✱ Для ўдзелу ў святкаванні XVII гадавіны Чырвонай арміі дэлегацыі камсамольцаў выязджаюць у падшэфныя камсамолу Беларусі авіячасці і на лінкор «Парыжская комуна». Дэлегаты вязуць з сабою каштоўныя падарункі для лепшых ударнікаў баявой вучобы.

✱ За час правядзення ваенна-тэхнічнага экзамену камсамола ў БССР падрыхтавана з камсамольцаў і рабочай моладзі 29.000 варашылаўскіх стралкоў, звыш 5 тысяч планерыстаў. 3.500 парашутыстаў. Каля 38.000 чалавек здалі нормы па комплексу «гатоў да працы і абароны» і 15.000 на значок «гатоў да санітарнай абароны». 12.000 чалавек здалі нормы па догляду і зберажэнню каня. Поўнасцю па ўсіх відах ваенна-тэхнічнага экзамену здала каля 10.000 камсамольцаў і рабочай моладзі.

✱ На менскай швэйнай фабрыцы «Октябр» у цэхах прапрацоўваюцца матэрыялы «17 год Чырвонай арміі». Гурткі самадзейнасці рыхтуюцца да выступленняў на вечары 23 лютага. На фабрыцы арганізоўваецца выстаўка, прысвечаная Чырвонай арміі.

✱ Першая канферэнцыя членаў менскага аэраклуба імя Молакава адбудзецца 22 лютага. Будзе выбран совет клуба і зацверджан статут. Клуб зараз мае новае памяшканне ў Доме тэхнікі, у якім створаны вучэбныя аўдыторыі. У трох пакоях змяшчаюцца авіямадэльны, планерны і маторна-самалётны габінеты.

Асабліва шырокай папулярнасцю сярод моладзі сталіцы Беларусі карыстаецца планерны спорт. Планернай справай займаюцца 525 маладых рабочых з прадпрыемстваў і бліжэйшых соўгасаў. Аэраклуб мае ў сваіх ангарах 26 планераў. Гадавіна Чырвонай арміі адзначаецца выпускам 62 планерыстаў.

✱ У дзень Чырвонай арміі ў Магілеве адбудзецца грандыёзны зімовы фізкультурны парад у якім прымуць удзел звыш 8.000 чалавек.

20 ВАРАШЫЛАЎСКІХ СТРАЛКОЎ У ГОНАР ГАДАВІНЫ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ

У дзень 17-й гадавіны Чырвонай арміі Лёзненскі раённы совет Асоавіяхіма выпускае 20 варашылаўскіх стралкоў і 60 значкістаў курсы старэйшых конюхаў для ваенізаваных канюшань і курсы начальнікаў ваенізаваных каравульных каманд па ахове калгаснай ма-

У фашысцкай Польшчы

БЯЗВЫХАДНАЕ СТАНОВІШЧА ПОЛЬСКАГА СЯЛЯНСТВА

ВАРШАВА, 15 лютага. (БЕЛТА). У сувязі з абмеркаваннем бюджэта ў сейме, польскі друк напоўнен паведамленнямі і артыкуламі аб становішчы сельскай гаспадаркі Польшчы, праз якія чырвонаю ніткаю праходзіць думка аб глыбокім заняпадзе сельскай гаспадаркі і збядненні найшырэйшых мас сялянства.

У эканамічным дадатку газеты «Ілюстраваны кур'ер подзенны» гаворыцца, што на працягу апошніх 13 гадоў вясковае насельніцтва Польшчы павялічылася на 4 млн. чалавек, з прычыны чаго зямельныя ўчасткі ў вёсцы сталі больш дробнымі. Кожны з 2.110 тыс. двароў у сярэднім уладае ўчасткам зямлі ў 2 га. Калі-ж улічыць лугі, лясы і неўдобу, то ў сярэднім на адзін двор у Польшчы прыходзіцца 1,3 га зямлі сельскагаспадарчага назначэння. З членамі сям'і сельскагаспадарчае насельніцтва Польшчы складзе 11 млн. чалавек, якія прадстаўляюць каля 35 проц. насельніцтва Польшчы. Яно прымацавана да карлікавых гаспадарак, якія не могуць ім забяспечыць самых элементарных умоў існавання.

Становішча стварылася такое, што паводле слоў «Ілюстраваны кур'ер подзенны», «вёска нявольна байкатуе вырабы прамысловасці».

Асабліва наглую палітыку грабяжу вёскі вядзе дзяржаўная і картэлізаваная прамысловасць, прадстаўніком якой з'яўляецца арганізацыя буйна-прамысловага і фінансавага капітала «Левіяфан». Паводле слоў газеты, польскія сяляне сёння атрымліваюць за свае прадукты трэцюю частку таго, што яны атрымлівалі ў 1928 годзе. Магутныя картэлі—гаворыць газета—з'яўляюцца «арганізаванымі эксплаататарамі вёскі»

Выступаючы днямі ў сейме ў спрэчках па бюджэту, дэпутат Чэцверцінскі (эндэк) вымушан быў зрабіць наступны вывад: «Існуюць дзве Польшчы: адна Польшча — гэта Польшча багатых, якая не ведае недастаткаў, і другая Польшча—Польшча бедных, якая не выходзіць з недастаткаў; больш таго, усё мацней пагружаецца ў галечу». Нават, дэпутат ўрадавага блоку Санойца супроць волі прызнаў, што «сяляне лічаць найбольшым іх ворагам картэлі».

Дэпутат украінскага клуба Чукур вобразна выказаў бязвыхаднае становішча сялян у Польшчы словамі: «У селяніна няма сродкаў купіць запалкі, і таму ён, як толькі пачынае цямнець, лічыць за лепшае лажыцца спаць з думкаю прачнуцца, калі ўжо не будзе крызіса».

ПАСЛЯ АДКАЗУ ГЕРМАНІІ

АДКАЗ ВЫКРЫВАЕ АГРЭСІЎНЫЯ ЗАМЫСЛЫ ФАШЫСТАЎ

ПАРЫЖ, 16 лютага. (БЕЛТА). Каментуючы змест германскага адказу на прапановы Францыі і Англіі французскі друк называе яго «грубым», «наглым» і «ашуканчым». Друк указвае, што аўтары дакумента не патурбаваліся захаваць хоць-бы відочнасць міжнароднай прыстойнасці.

Усе газеты адзначаюць, што фраза германскага адказу, у якой гаворыцца аб гатоўнасці Германіі прыняць удзел у паветранай канвенцыі «з усімі сваімі паветранымі сіламі», з'яўляецца адкрытым прызнаннем таго, што Германія мае ў сваім распараджэнні гэтыя сілы, забароненыя мірнымі дагаворамі.

Друк абураи і тым, што замест прамога адказу на пытанне аб адносінах Германіі да Ўсходняга і Дунайскага пактаў, даецца толькі няўдалы намёк на гатоўнасць Германіі «абмяркоўваць еўрапейскія праблемы».

Асаблівае раздражэнне друку выклікаюць намеры Германіі разбіць англа-французскае пагадненне шляхам сепаратных перагавораў з Англіяй.

Газета «Рэпюблік» указвае, што германскі адказ з'яўляецца дакументальным доказам агрэсіўных намераў Германіі. «У ім няма—піша ён—ні аднаго слова адносна Дунайскага пакта. Чаму? Таму, што Германія хоча аншлюса (далучэння Аўстрыі). У ім няма ні слова аб Усходнім пакце.

Чаму? Таму, што Германія ў згодзе з Польшчай імкнецца да захопу Мемеля, Літвы і Украіны».

Паводле слоў газеты «Эвр», французскі міністр замежных спраў Лаваль ў гутарцы з французскімі журналістамі заявіў, што, на яго думку, германскі адказ не закрывае магчымасці далейшых перагавораў.

Пертынакс у «Эко дэ пары» рэзка выступае супроць Лаваля, папракаючы яго ў нерашучасці і пастаянных хістаннях паміж магчымасцю франка-германскага збліжэння і арганізацыяй агульна-еўрапейскай безапаснасці, у тым ліку пры дапамозе Ўсходняга пакта.

ВОДГУКІ ГЕРМАНСКАЙ ПРЭСЫ

БЕРЛІН, 16 лютага. (БЕЛТА). Падкрэсліваючы ўсімі спосабамі «міралюбнасць» Германіі, германскія газеты ўсё-ж агаварваюцца, што — як выражаецца блізкая да Герынга «Нацыянал-цэйтунг» — «гатоўнасць Германіі да перагавораў не азначае яе згоды на ўсе дэталі лонданскіх прапаноў».

Усе газеты аднадушна падкрэсліваюць, што галоўнае ў германскім адказе—гэта пытанне аб паветранай канвенцыі. Перш за ўсё таму, што згодна заявы «Фелькішэр беабахтэр», «у пытанні паветранай канвенцыі хутчэй за ўсё можна прыйсці да станоўчых рэзультатаў». Пры гэтым таксама аднадушна друк падкрэслівае, што рашаючае значэнне мае прапанова аб прамых перагаворах паміж Германіяй і Англіяй па гэтаму пытанню.

Адносна агаворак да Ўсходняга пакта газеты захоўваюць маўчанне. Выключэннем з'яўляецца «Фелькішэр беабахтэр», які паўтарае свой стары тэзіс аб тым, што «лагічнай прадпасылкай актыўнага абмеркавання Ўсходняга пакта павінна быць перш за ўсё ўстраненне цяперашняга прававога становішча ў Мемельскай вобласці (Літва)».

КАНФЕРЭНЦЫЯ НАЦЫЯНАЛ-СОЦЫЯЛІСЦКІХ КІРАЎНІКОЎ

БЕРЛІН, 16 лютага. (БЕЛТА). Учора закончылася канферэнцыя кіруючых дзеячоў нацыянал-соцыялісцкай партыі. Праходзіла яна пад кіраўніцтвам Гесса. Учора-ж удзельнікі канферэнцыі былі прыняты Гітлерам.

На канферэнцыі быў заслухан даклад аб дзейнасці і задачах міністэрства паветраплавання. Ніякіх вестак аб гэтым не паведамляецца. Затым абмяркоўвалася пытанне аб будаўніцтве аўтастрад (спецыяльных дарог для аўтамабільнага руху), якія дакладчык назваў «любімейшым планам Гітлера». У будаўніцтве гэтых дарог занята 200 тыс. рабочых. Стратэгічнае значэнне дарог несумненна.

К 15-ГОДДЗЮ ВІЦЕБСКАГА ПОЛІТЭХНІКУМА

[illegible] 265 [illegible] політэхнікума) такарных і стру-

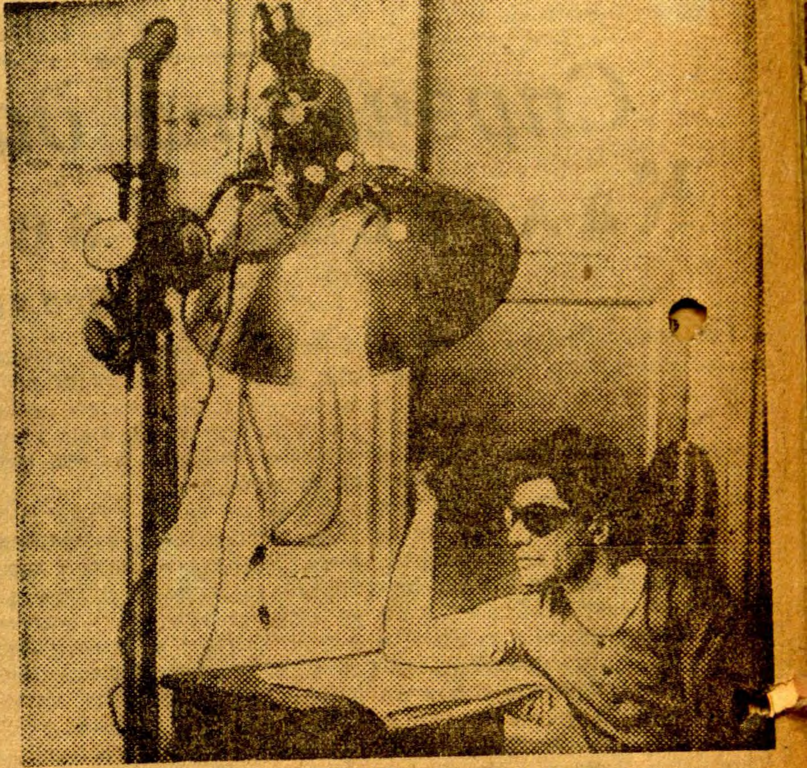

На менскім машынабудаўнічым заводзе імя Кірава абсталёван электралячэбны габінет для абслугоўвання рабочых і іх утрыманцаў. НА ЗДЫМКУ: у электрагабінеце.

ДРУГІ ТУР МІЖНАРОДНАГА ШАХМАТНАГА ТУРНІРУ

МАСКВА, 17 лютага. (БЕЛТА). 16 лютага у 4 гадзіны дня пачаўся другі тур міжнароднага шахматнага турніру. Усеагульную ўвагу прыцягвае партыя былога чэмпіёна свету **Капабланкі** з чэмпіёнам СССР **Бацвінікам.**

Надзвычай цікава праходзіла партыя **Вера Менчык—Румін.** Праціўнікі разыгралі дэбют Рэці. Румін прадпрыняў атаку на каралеўскім флангу. На 25 ходзе Менчык здае партыю.

У партыі **Флор—Лісіцын** (абарона Німцовіча) к 22 ходу чэмпіён Чэхаславакіі мае акрэсленую пазіцыйную перавагу. Дакладнай ігрой Флор рэалізуе гэту перавагу, і к 9 гадзінам прымушае Лісіцына здаць партыю.

Партыя **Штальберг—Ласкер** (адказны ферзевы гамбіт) скончылася на 26 ходзе. Праціўнікі пасля раду разменаў згадзіліся на нічыю.

Таксама спакойна прайшла партыя **Раманоўскі—Левенфіш** (абарона Каро-Кан), якая закончылася на 30 ходзе нічыёй.

У партыі **Багатырчук—Кан** быў разыгран няправільны пачатак. К перапынку Кан дакладнай ігрой на 30 ходзе выйграе партыю.

Чэхавер слаба абараняўся ў партыі супроць **Пірца** і пад пагрозай мата вымушан быў аддаць ферзя і здацца.

Востра праходзіла ігра **Ліліенталь—Рагозін** (абарона Німцовіча). Рагозін ахвяраваў якасць, і ў тонка праведзеным эндшпілі выйграў партыю.

Энергічную атаку правёў **Шпільман** супроць **Алаторцава** ў індыйскай партыі. Чэмпіён Аўстрыі, бліскуча правёўшы ўсю партыю, выйграў у чэмпіёна Ленінграда.

Партыя **Рабіновіч—Гаглідзе** адкладзена.

3-ці ТУР ТУРНІРА

У 3-м туры турніра выйгралі Левенфіш—у Штольберга, Рюмін — у Раманоўскага, Бацвінік — у Веры Менчык, Капабланка—у Алаторцава, Лісіцын—у Рабіновіча, Ліліенталь—у Пірца. У нічыю скончыліся партыі: Гоглідзе—Шпільман, Рагозін—Флор, Кан —

Партыя Капабланка—Бацвінік

Ірграна ў 2-м туры 16-га лютага 1935 г.

1. d4, Kf6; 2. c4, g6; 3. Kbc3, d5 (абарона Грунфельда). 4. Kf3, Cg7; 5. c4:d5, K:d5; 6. Фb3, K:c3; 7. b2:c3, c5; 8. e3, 0—0; 9. Ce2, Kbd7; 10. 0—0, Фc7; 11. a4, b6; 12. a5, b6:a5; 13. Фa3, Cb7; 14. Ф:a5, Лfc8; 15. Ф:c7, Л:c7 (пасля гэтага ходу зроблена нічыя). 16. Лa1 — a5, e5; 17. Лd1, e5:d4; 18. c3:d4, Лac8; 19. Л:a7, C:f3; 20. [illegible]

АДКРЫВАЕЦЦА МАГАЗІН „ГАСТРАНОМ“

19 лютага на рагу Савецкай і Камсамольскай вуліц адкрываецца першы ў Менску магазін «Гастраном»

Памяшканне былога магазіна ЗРК металістаў занава пераабсталявана, каб забяспечыць культурнае і чоткае абслугоўванне спажыўца.

Электрычныя ўказальнікі дапамагаюць хутка знайсці патрэбны аддзел. У кожным аддзяленні вывешаны цэннікі, на таварах — ярлычкі з указаннем цаны.

Усе прадукты захоўваюцца за шклянымі вітрынамі і ў шкляных шафах. Сцены магазіна — імітацыя пад мрамар.

Спажывец не павінен чакаць, пакуль адважаць і адпусцяць тавар. Ён можа зрабіць заказ, і тавар будзе дастаўлен яму на дом.

Штат магазіна — 50 чалавек. Работнікі прылаўка прайшлі праз спецыяльную атэстацыйна-кваліфікацыйную камісію. Апрануты яны ў адзіную форму — белыя блузы і фартухі, прадаўшчыцы кандзіцерскага аддзялення — у шаўковых блузах.

У магазіне некалькі аддзелаў па гандлю адборнымі харчовымі прадуктамі. У каўбасным аддзяленні будзе прадавацца 25—26 гатункаў каўбас і капчоных прадуктаў. Вялікі выбар тавараў у рыба-кансервным аддзяленні: шпроты, сардзіны скумбрыя, асетрына, балык і іншыя высокакаштоўныя сарты рыбных прадуктаў.

У малочным аддзяленні на прыгожа аформленым прылаўку — галандскі, бакштэйнскі, швейцарскі і іншыя віды сыроў, рознастайныя гатункі масла.

Адкрыццё магазіна «Гастраном» з'яўляецца вялікім дасягненнем на ўчастку савецкага культурнага гандлю. Як недахоп, трэба адзначыць тое, што ў магазіне няма аддзялення па гандлю бітай птушкай і дзічынай.

С.К.

гетычны політэхнікум святкуе свой 15-гадовы юбілей. За 15 год свайго існавання тэхнікум стаў непазнавальны.

З політэхнічных курсаў, арганізаваных у 1918 годзе, вырас буйнейшы політэхнікум, які даў прамысловасці БССР і СССР 1.135 тэхнікаў. У першыя гады тэхнікум выпускаў усяго па 10-15 чалавек. Не было ні абсталявання, ні лабараторыі, ні майстэрань.

У 1927 годзе электрамеханічны тэхнікум перайменоўваецца ў політэхнічны з аддзяленнямі: механічным, хіміка-тэхналагічным і электра-тэхнічным. Асабліва вялікі пералом у рабоце тэхнікума наступіў пасля рашэння ліпеньскага пленума ЦК ВКП(б) «Аб падрыхтоўцы кадраў». Політэхнікум пачаў сур'ёзна рыхтавацца да арганізаванага набору студэнтаў. Былі створаны спецыяльныя курсы па падрыхтоўцы. І ўвосень 1930 года было прынята 350 чалавек, з якіх рабочых і дзяцей рабочых — 85 проц.

У 1933 годзе політэхнікум упершыню выпусціў ... ных спецыяльнасцей, з іх каля 100 чалавек членаў і кандыдатаў партыі і 95 камсамольцаў.

Да свайго юбілею політэхнікум падыходзіць з вялікімі поспехамі. Палепшылася якасць выкладання, павысілася паспяховасць студэнтаў. Праведзен конкурс на лепшую лекцыю і групу.

У 1934-35 годзе значна палепшылася матэрыяльна-бытавое становішча студэнцтва. Адкрыта свая сталоўка, прачашная, дэзінфекцыйная камера, усе інтэрнаты радыёфікаваны.

Яркім паказальнікам нашых поспехаў з'яўляецца рост бюджэта політэхнікума, рост усіх лабараторый, бібліятэкі. Калі ў 1933-34 годзе наш бюджэт складаў 560.000 руб., то нам на гэты год ужо адпусцілі 960 тыс. рублёў.

Адрамантавана і пушчана свая электрастанцыя. Майстэрні тэхнікума налічваюць 4 цэхі (такарны, слесарны, кузнечны і ліцейны). У 1930 годзе асвоен выпуск (сканструяваных спецыялістамі ...) гальных варштатаў.

За апошні час мы мелі ў політэхнікуме выпадкі контррэвалюцыйных трацкісцкіх вылазак (Колтан, Карпусенко і інш.). Першая група механікаў 4-га курса і выкладчык праявілі прымірэнцтва, не ацанілі гэтых вылазак. Партком і ўся маса студэнцтва далі сакрушальны адпор контррэвалюцыйным вылазкам. Колтан і Карпусенко выключаны з політэхнікума. Выкладчык Карміліп зняты з работы. Гэта яшчэ раз сведчыць аб тым, што наша класавая пільнасць павінна быць павышана, як ніколі.

Перад намі стаяць зараз адказныя задачы па ўзняццю якасці падрыхтоўкі спецыялістаў. Мы павінны даць краіне высокакваліфікаваных культурных спецыялістаў, стойкіх барацьбітоў за генеральную лінію партыі, узброеных апошнімі дасягненнямі навукі і тэхнікі.

Дырэктар політэхнічнага тэхнікума **БАЛЕЎ.**

Чэховер і Ласкер—Багатырчук.

Пасля 3-га тура наперадзе майстар Рукін (3 з 3-х), затым Флор, Батвінік і Левенфіш (2,5), Ласкер, Рагозін (па 2).

... 23. Сf4, Себ; 24. Лd7, Сf4 нічыя.

Батвінік лёгка справіўся з дэбютнымі цяжкасцямі і ўжо на 15 ходзе Капабланка паказаў свае мірныя настроі. Батвінік іграў усю партыю дакладна.

ПАПРАЎКІ

У змешчаным ва ўчарашнім нумары «Звязды» дакладзе старшыні мандатнай камісіі 2-га Усесаюзнага з'езда калгаснікаў-ударнікаў тав. Н. І. Ежова дапушчаны наступныя недакладнасці:

1. У першай калонцы, шостым абзацы, па віне карэктуры друкарні дапушчана памылка; надрукавана: ...«1290 чал. з'яўляюцца калгаснікамі-дэлегатамі VII усесаюзнага з'езда саветаў»; патрэбна: «1 290 чал.» і т. д.

2. У 4-й калонцы, трэцім абзацы зверху дапушчана памылка па віне БЕЛТА; надрукавана: ...«Са складу ўдзельнікаў з'езда толькі 538 чал. не займаюць ніякіх іншых выбарчых пасад»; патрэбна: «...чал.» і т. д.

ПАВЕДАМЛЕННЕ

Аддзел культуры і прапаганды ленінізма гаркома КП(б)Б назначае 19 лютага у 7 г. вечара, у малой зале Дома партактыва інструкцыйны даклад для сакратароў парткомаў, парторгаў, цэхавых арганізатараў і прапагандыстаў па пытанню: «Аб рабоце ... і тав. Сталіна па стварэнню ... ўзброеных сіл пралетарыята».

Яўка ўказаных т.т. абавязкова.

ЗАГ. АДДЗЕЛА КУЛЬТУРЫ І ПРАПАГАНДЫ МЕНГАРКОМА КП(б)Б **ЛІТВІН.**

Адказны рэдактар **Н. СТЭРНІН.**

РАЁННЫ ЗЛЁТ РАБСЕЛЬКОРАЎ

ЧЭРВЕНЬ.

15 лютага адбыўся раённы злёт рабселькораў, у якім прымала ўдзел звыш 200 чалавек. На злёце заслухана: даклад аб выніках VII усесаюзнага з'езда саветаў і задачах насценных газет і даклады пяці рэдактараў насценгазет.

У спрэчках выказалася 28 чалавек.

На ўсебеларускі з'езд рабселькораў выбраны 2 лепшыя ўдарнікі-калгаснікі — рэдактары насценгазет т. Казале з калгаса Раванічы, т. Зыль з калгаса «Чырвоны шлях» і селькорка Ладуцька.

КАСОЎСКІ.

СПРАВА РАБОТНІКАЎ МЕНСКАГА ГАРАДСКОГА БЮРО САЮЗДРУКУ

Учора ў Вярхоўным судзе БССР пад старшынствам тав. Беззбардч закончылася слуханне справы работнікаў Менскага гарадскога бюро Саюздруку, якія абвінавачваліся ў махлярстве пры прыёме падпіскі на «Праўду» і іншыя газеты.

Загадчык стала заказаў Саламагаў С. М., прымаючы падпіску на газеты, не здаваў поўнасцю грошай у касу, а прысвойваў сабе. У рэзультаце многія падпісчыкі не атрымлівалі газет. Старшы бухгалтар горбюро Бяссмертны Л. П., друг і сабутыльнік Саламагава, нядбайна адносіўся да сваіх службовых абавязкаў, запусціў бухгалтэрыю, заблытаў учот, што давала магчымасць красці грошы. Суд устанавіў растрату каля 10.000 руб.

Саламагаў прыгавораны да 10 год пазбаўлення волі ў аддаленых мясцовасцях БССР, а Бяссмертны — да трох год пазбаўлення волі.

ШАЙКА ЗЛАЧЫНЦАЎ НА СТАНЦЫІ МЕНСК

Аддзел крымінальнага вышуку раскрыў шайку злачынцаў, якая займалася сістэматычным раскраданнем грузаў, прыбываючых на ст. Менск на адрас загатоўчых і гандлюючых арганізацый.

Шайка складалася з 16 чалавек. Главары яе — вагаўшчык багажнага аддзялення Скуратовіч, вартаўнік Пярэстаў, экспедытар Сухарукаў, вартаўнік Блецько і грузчык Каноцік ужо судзіліся ў розны час за пакражы, хабар і інш. злачынствы.

За поўгода раскрадзена скуры, пушніны, жывой птушкі і інш. тавараў на суму звыш 25.000 руб. Каб скрыць сляды злачынстваў, складаліся фіктыўныя акты, недахват вагі папаўняўся другім грузам.

Пры вобыску на кватэрах у абвінавачаных знойдзена розных тавараў на суму звыш 7.000 руб.

Гукавы кіно-тэатр „Чырвоная зорка“	Гукавы мастацкі фільм Юнацтва Максіма
Гукавы кіно-тэатр „Пролетарый“	Гукавы мастацкі фільм МАЛАДОСЦЬ
Кіно „Інтэрнацыянал“	Мастацкі фільм АВАДЗЕНЬ
Кіно „СПАРТАК“	Гукавы вядомы фільм СПАРТАК. Гістарычная драма ў 7 ч.

Друкарні газ. „ЗВЯЗДА“ ПАТРЭБЕН карэктар, ДОБРА ВЕДАЮЧЫ БЕЛ. МОВУ

Звяртацца па адрасу: Савецкая, 63, 2-гі паверх—да дырэктара.

Для лепшага і поўнага абслугоўвання рамонтам абутку насельніцтва гор. Менска і прыгарадных калгасаў

Менскурпромсаюзам арганізавана спецыяльная рамонтна-шавецкая арцель

„КААПРАМОНТ“.

Арцель прымае ўсялякі рамонт рознага абутку (падмёткі, саюзкі, шпіцы) са свайго матэрыяла, а таксама з матэрыялу заказчыка.

У НАСТУПНЫХ АДКРЫТЫХ АДДЗЯЛЕННЯХ:

№ 1—Рог вул. Замкавай і Вызвалення.
№ 2—Ларок на плошчы „Парыжская комуны“.
№ 6—вул. Н-Маскоўская, дом № 62,
№ 10—вул. Варашылава (каля завода „Большэвік“).

Таксама па аддзяленнях пры фабрыках і заводах.

ЗАКАЗЫ па РАМОНТУ выконваюцца своечасова і добраякасна.

Уведзены новыя метады рамонту, ужываемыя ў г. Маскве і Ленінградзе: наклейка заменніцеля скураной падэшвы— СКУРПАСТЫ, не ўступаючай якасцю скуры.

Даводзіцца да ведама ўсяго насельніцтва, што па ўсіх аддзяленнях арц. „Каапрамонт“ робіцца ПЕРААФАРБОЎКА абутку ў любы колер (бэж, малінавы, зялёны і інш).

МЕНСКУРПРОМСАЮЗ.

ЦП саюза вышэйшых школ і навукова-даследчых устаноў БССР склікае на 19 лютага, у 7 гадз. вечара, у доме вучоных (Комуністычная 17-а) ІНСТРУКЦЫЙНУЮ НАРАДУ ПРОФАКТЫВА САЮЗА ВЫШЭЙШЫХ ШКОЛ І НАВУКОВА-ДАСЛЕДЧЫХ УСТАНОЎ гор. Менска ў сувязі з перавыбарамі мясцкомаў.

На сход павінны з'явіцца ўсе члены праўлення саюза, члены ЦБ СНП, старшыні МК, профупаўнаважаныя і сакратары мясцкомаў.

ЦП САЮЗА ВЫШЭЙШЫХ ШКОЛ І НАВУКОВА-ДАСЛЕДЧЫХ УСТАНОЎ.

У ЛЮТЫМ месяцы 28 дзён, а таму ТЭРМІНЫ здачы ПАДПІСКІ на ГАЗЕТЫ І ЖУРНАЛЫ на САКАВІК СКАРОЧАНЫ

На цэнтральны друк— 19 лютага || На рэспубліканскі друк— 22 лютага

Памятайце, пасля паказаных тут тэрмінаў падпіска прымацца не будзе.

Не адкладвайце здачу падпіскі на апошнія дні.

Падпіску здавайце на пошту, дзе работа праводзіцца ў дзве змены з 13-га лютага.

18-га лютага праводзіцца прыём падпіскі.

МЕНГАРБЮРО САЮЗДРУКА.

Да ведама ўсіх членаў і кандыдатаў горсовета

15 лютага пачаўся АБМЕН ЧАСОВЫХ МАНДАТАЎ членаў і кандыдатаў горсовета НА СТАЛЫЯ ЧЛЕНСКІЯ БІЛЕТЫ.

Выдача білетаў праводзіцца з 10 да 15 і з 19 да 22 гадзін у памяшканні горсовета (Карла Маркса, 16, III паверх, пакой 49) да 21 лютага.

Увага: Для атрымання членскіх білетаў патрэбна прынесці фатаграфічную картку і часовы мандат.

Прэзідыум Менгорсовета.

Наркомунутгандаль РСФСР Дзяржаўная кантора Пасылачнага гандлю „ПОСЫЛГОСТОРГ“ Масква, вул. Кірава, 47-131 (быв. Мясніцкая вул.)

ДА ЎВАГІ РАДЫЁСЛУХАЧОЎ І РАДЫЁАМАТАРАЎ.

„ПОСЫЛГОСТОРГ“ высылае па пошце і чыгункай у любы пункт Саюза індывідуальным заказчыкам і арганізацыям (апрача гандлюючых) наступныя радыё-вырабы:

Рэпрадуктар „РЕКОРД“—цана 18 р. 90 кап.
„ЗАРЯ“ — „ 18 р. 90 кап.
„ электрадынамічныя Кіеўскага радыё-завода ДГ—12 цана ... р. ... к.
„ электрадынамічныя Кіеўскага радыёзавода—цана 37 р. 80 к.
Адаптэры Кіеўскага радыёзавода—цана 37 р. 80 к.; УО—104—8 р. ... к.
Лямпы—УБ—107—10 р. 08 к.; УБ—132—10 р. 08 к.; СБ—112—21 р. 42 к. і ВО—116—12 р. ... к.; СО—118—9 р. 20 к.; СО—124—12р. 85 к.; Цэны на тавары ...

У паказаныя цэны ўключан кошт упакоўкі і перасылкі. Цэны на тавары, адпраўляемыя на далёкія акраіны, даражэй на 5 проц.

Заказы арганізацый выконваюцца ў тэрмін ад 10 да 25 дзён па атрыманні „ПОСЫЛГОСТОРГОМ“ 50 проц. кошту заказанага тавару, індывідуальных заказчыкаў—па атрыманні ўсяго кошту.

Заказы і грошы накіроўвайце па адрасу: Масква, вул. Кірава (быв. Мясніцкая) 47-131 „ПОСЫЛГОСТОРГУ“.

Наш р/злічковы рахунак у МАК Дзяржбанка № 6757.

Патрабуйце нашы каталогі па фота, канц. таварах, музыцы, санітарыі, гігіене, металя гаспадарчых прадметах, галантарэі і нагляданых дапаможніках.

Каталогі высылаюцца па атрыманні 20 кап. паштовымі маркамі.

Упаўнаважаны Галоўлітбела № К—1041.

Тыраж 50.000 экз.

Менск, друкарня «Звязды».